

Razgled po svetu.

NA NASLOV LISTOV V STARI
DOMOVINI.

Časopise na Kranjskem napro-
šamo, naj svarijo ljudstvo pred
izseljevanjem v Ameriko. Tukaj
je sedaj leto štrajkov in novodo-
šlece lovijo razni agenti, da o-
pravljajo skabsko delo. (Da po-
stanejo stavkokazi.) Veliki štraj-
ki so ne samo v premogarski in-
dustriji, ampak tudi pri drugih.
Kdor opravlja skabsko delo, je v
redni nevarnosti, ker se tukajšnji
lastniki raznih stvari prokleto
malo zmenijo za delavčev vo-
lastnost. Proti temu in izboljšanju
svojega položaja se borijo delavci.
Svarite torej slovensko ljud-
stvo pred izseljevanjem. To leto
je jako neugodno.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Državni zbor je odgođen za ne-
določen čas. Poljaki so vendar
enkrat obrnili vladi hrbet in sta-
vili svoje zahteve, katerim vlada
ni hotela ugoditi. S tem je izgu-
bila podporo od strani poljskega
kluba.

Vsled izpremenitve položaja so
zopet nastale govorice, da se bo-
de osnovalo novo ministrstvo. Mno-
go jih je, ki trdijo, da so dnevi
Bienerthovega ministrstva šteti,
če bi se tudi rekonstruiranje mi-
nistristva vsled nedelovanja dr-
žavnega zbora zavleklo.

Zahtevo Slovanske enote za slo-
vensko vseučilišče je vlada odbi-
la. Slovanski poslanci nastopajo
solidarno.

— Standar Oil Company", ozi-
roma "Vacuum Oil Company",
je avstrijska vlada zadnje tedne
hudo stopala na prste. Amerikans-
ka petrolejska družba je prosila
po pomoč v Washington, in ne
brez uspeha. Amerikanski posla-
nik Kerens je šel v urad za znan-
je zadeve in protestiral proti u-
krepom, katere je storila avstrij-
ska vlada, da se prežene monopol
iz Avstrije ali vsaj konča konku-
renca amerikalne petrolejske
družbe proti domačim.

V svojem razgovoru z mi-
nistrom za zunanje zadeve, Aehren-
thalom, je poslanik, ki ima, ka-
kor se kaže, instrukcije iz Wash-
ingtona, nekako grozil. Rekel je,
da Združene države ne bodo mir-
no gledale, kako se amerikalna
podjetja v Avstriji oškoduje in
jih hoče uničiti. Če vlada ne kon-
ča kmalu preganjanja "Vacuum
Oil Company", bo tudi ameri-
kanska vlada prisiljena, drugače
nastopiti.

Aehrenthal je na to odgovoril,
da mora Avstrija čuvati domača
podjetja, nakar mu je poslanik
rekel, da se bode njegova vlada,
če bodo amerikalno petrolejsko
družbo še naprej preganjali, po-
služila carinske vojne in da bode
proti naseljenem, ki pridejo iz
avstrijskih luk, najstrožje posto-
pala.

— Veliko požarno katastrofo
javljajo iz Budimpešte, glavnega
mesta Ogrske. Vas Yasz-Ujfalu
v komitatu Abanj-Torna, ki šte-
je 450 prebivalcev, je pogorela.

Pri tem je prišlo tudi mnogo lju-
di ob življenje. Med prebival-
stvom vlada velika beda, ker ni-
majo niti potrebnih živil, niti
strehe.

Požar se je vsled močnega vet-
ra jako hitro razširjal. V vasih
itak nimajo zadostnih gasilnih
opripravljenosti in tako niso mogli ljudje
proti plamenom ničesar opraviti.
Če so prišle požarne brambe iz
drugih vasi, je požar celo vas že
pepelil.

Devet oseb je zgorelo. Šestdeset
vaščanov je več ali manj ranje-
nih. Mnogo oseb pregrešajo in
menda so tudi zgorele.

RUSIJA.

Kerzon, Rusija, 12. julija. Vče-
raj zvečer je došlo semkaj poroči-
lo, da je mnogo ljudi utonilo, ko je
trčel tovorni parnik "Črno
morje" s potniškim parnikom
"Lowky" na Črnem morju, pri
izlivu reke Dnjeper.

Tovorni parnik je zadel v po-
tniškega prav v sredi in naredil v
stranici veliko luknjo. Ko je vha-
jajoča voda prišla do parnega ko-
tla, je ta eksplodiral s strašnim
učinkom in je jekleno ladijo sko-
raj na kose razdejal.

Z parnikom "Lowky" je poto-
valo mnogo potnikov in številno
moštvo — in po prvih poročilih
se je rešilo le malo ljudi, ali celo
nič.

Tovorni parnik je bil namenjen
v Odeso. Odplul je iz Kerzona.

Od tukaj so se odpeljale rešil-
ne ladije na mesto katastrofe.

ANGLEŠKA.

Živimo v času, ko hoče vsakdo
imeti boljše plačo. Delavci, ki i-
majo najslabše stališče, se morajo
zadovoljiti, ako se jim po več te-
dov ali celo mesecev trajajočem
štrajku, povzra plača za par cen-
tov na dan. Drugače je za "vi-
šje" osebe. Ni še dolgo tega, kar
je nemška vlada zvišala cesarju
civilno listo, sedaj je pa tudi an-
gleški državnozborni odbor pri-
poročal, da se dovoli angleškemu
kralju za oskrbovanje kraljeve
rodnine \$3,170,000 na leto. Tako
se zviša kraljeva civilna lista za
\$65,000 na leto.

ŠPANSKO.

V Španiji so sedaj nemiri na
dnevnom redu. Prirejajo jih v ne-
katerih mestih in krajih katoličan-
ov, v drugih zopet nasprotniki
farškega gospodarstva. Poslanec
Iglesias, prvi socialist, ki je bil
izvoljen v cortes (državni zbor)
je pri državnozborni seji ostro
grajal nemire, ki so se pripetili v
Barceloni. Zagovarjal je Ferrer-
jevo nedolžnost, katerega so far-
je umorili, in izjavil, da bi se so-
cialisti v onem mestu združili in
zahtevali, da se konča vojna v
Melili. Izrazil je skrb, da bi bil
bivši min. predsednik Maura u-
morjen, če bi zopet stopil na čelo
ministrstva.

PORTUGALSKO.

Iz Lizbone, Portugalsko, priha-
ja poročilo, da sklepa vlada
novo carinsko postavo. Po tej se
carina vseh izdelkov iz dežel, ki
nimajo trgovskih pogodb s Por-
tugalsko, podvoji, oziroma zviša
od 10 do 30 odstotkov.

Delo in štrajk.

Štrajk premogarjev v Illinoisu.
Že več tednov moremo v našem li-
stu o štrajku premogarskih de-
lavcev v Illinoisu poročati le, da
se položaj ni nič izpremenil in da
se premogarski baroni še vedno
branijo, ugoditi delavskim zahte-
vam. Razveseljiv je pa pojav, da
se premogarji dobro držijo in da
tam ni skabov. Pravzaprav v Illi-
noisu ni štrajka. Delo počiva sa-
mo zato, ker se operatorji, razum
malih izjem, trdovratno branijo,
podpisati pogodbe, ki so kolikor
toli, v delavsko korist. A podpi-
sati jih bodo morali, ker brez delav-
cev ne morejo obratovati svojih
rovov. To je jasno, kakor čeli
dan.

Na delavcih samih je ležeče, da
se izkoriščevalci uklonijo. Samo
udati se nikar. Posebno Slovence
opozarjamo na to. Ako bi se mo-
goče Slovenci podali, bi druge na-
rodnosti kazale s prstom na nas
in rekle: "Glejte narod, na kate-
rega se delavci v času borbe ne
morejo zanesti!"

Tega seveda ne pišemo radi te-
ga, ker bi se Slovenci že mogoče
kdaj pokazali kakor izdajice. Ne,
tega ne. A predočiti moramo ro-
jakom vedno, da ga ni gršega, ka-
kor izdajati svoje sodelavce, naj-
si bodo katerekoli narodnosti. Žal,
tudi med nami so se že pojavile
garjeve ovice, ki so iz raznih vzro-
kov opravljali skabsko delo. Ti
so mnenja, da bode vse dobro, ka-
kor hitro se štrajk konča. Temu
pa ni tako in tudi ne sme biti. Če
se bode po štrajku hotel kak se-
danji skab zopet vrniti v vašo
sredo, ga sprejmite, kakor se spo-
dobi. Ne imenujemo zaman ska-
bov garjeve ovice. Pazite torej, da
te garjeve ovice tudi vas ne oku-
žijo. Proč z takimi ljudmi! Bodite
slojni med seboj in bližnja pri-
hodnost vam bo dokazala, kake
koristi bodele imeli od tega.

Vsem rojakom po Zedinjenih
državah pa naj velja sledeče:

PROČ od vseh krajev, kjer so
štrajki in kjer pogodbe še niso
podpisane. Pomagajte prizadetim
vsaj s tem, kar bo tudi za vas do-
bro, in one, ki pridejo za vami!

The Middletown Coal družba v
Middletown, Ill. je izstopila od
Illinois Coal Operators' Associa-
tion ter podpisala zadni teden de-
lavsko pogodbo, sestavljene na kon-
venciji v Peoria, Ill.

Najnovejšo poročilo javlja, da
so tri premogokopne družbe skle-
nale z premogarskimi delavci no-
ve pogodbe in da se premogarji
v rojih teh družb že pričeli z de-
lom.

Štrajk v Westmoreland okraju.
Položaj je še vedno isti. Lastniki
premogovih rovov se nočejo po-
dati, premogarski delavci pa še
manj. Rojak, štrajkujoči premo-
gar, nam poroča iz Claridge, Pa.,
da so priredili štrajkujoči premo-
garji iz Claridge, Export, West-
moreland City, parado, katere se
je udeležilo okoli 1000 štrajkar-
jev. Korakali so po glavnih ce-
stah mesta Claridge. Namen para-
de je bil, pokazati bossom in de-
putijem, da je štrajkarjev več
kakor skabov in da so si svesti
svoje končne zmage.

FRANCIJA.

Reka Seina in njeni pritoki zo-
pet naraščajo. Vsi veliki parniki
morajo ostati na mestih zasedra-
ni, ker vsled narasle vode ne mo-
rejo pod mostovi pluti naprej.

Prebivalstvo je v skrbah, da ne
bi voda zopet poplavlila Pariza in
drugih mest. Podprtiliše Orleans
kolodvora je voda že zalila in
najbrže bodo morali v kratkim
kolodvor opustiti. Noč in dan se-
sajo vodo, da bi, če le mogoče,
obvarovali prtiliše poplave.

Prebivalstvo mest Anteuil, Gre-
nelle in Passy — ki so spomladi
radi poplave največ trpeli — je
v velikih skrbih vsled vedno na-
raščujoče vode.

— Vsled trajnega vlažnega in
mrzlega vremena tudi žitna leti-
na jako trpi. Iz posameznih okra-
jev že poročajo v veliki škodi, in
v drugih je položaj neugoden.

Po obhodu od rova do rova so
se zbrali na nekem griču, kjer so
govorili razni govorniki v raznih
jezikih. Razmotirali so svoj se-
danji položaj in utemeljevali svo-
je zahteve.

Premogarji v Kansas City, Mo.
Pogajanja med lastniki premogo-
vih rovov in premogarskimi de-
lavci na južnem zapadu so se raz-
bila. Lastniki so izjavili, da se ne
marajo več pogajati, ker je Alex-
ander Howatt, ki zastopa kanza-
ške delavce, rekel kurjačem in
strojnikom v tem okrožju, naj v
znamenje sčutja z premogarski-
mi delavci ostavijo delo. Thomas
L. Lewis, predsednik združenih
premogarskih delavcev, je prišel
in hode skušal spor poravnati.

Pozor rojaki! — Premogarske
družbe so od zadnjega tedna sem
razprostrle svoje mreže v katere
nameravajo vjeti čimveč skabov
za po štrajku prizadete kraje. So-
sebno se v tem oziru trdijo Colo-
radski operatorji, dobili skabe
v West Virginiji in drugod za
svoje skabske premogokope. To-
ra rojaki premogarji, stran od
Colorada!

Glavni organizator Rollins za
U. M. W. of America v Colorado,
poroča da se stvari tam završuje-
jo najlepše. Vendar pa opozarja
premogarje, ne sedaj hoditi tja,
kjer je veliko delavcev brez dela.
Rollins pravi dalje, da je nekaj
premogarjev prišlo na prošnje in
kriva poročila družbenih agen-
tov, a da so jih lahko pregovorili,
da so zopet odšli; prosil pa delav-
ske liste naj svarijo premogarje
sedaj hoditi v Colorado, dokler
traja štrajk.

Čičaški strojevodje. — 25,000
strojevdi, ki so nastavljeni pri
49 železnicah zapadno od Chica-
go, zahteva povišanje plač. Svoje
zahteve predložijo ravnateljem
železnice 1. avgusta. Zahteve ob-
segajo popolno preosnovanje plač
za vse razrede strojnikov in si-
ker zahtevajo oni, ki so nastavljeni
na daljnem zapadu, večjo plačo,
kakor čičaški. Kurjači so pred
kratkim na podlagi razsodbe raz-
sodišča dobili povišano plačo od
25 do 50c na dan.

Štrajk sladkornih delavcev. V
rafinerijah "American Sugar Re-
fining Co." v New Yorku, N. Y.
je ostavilo delo kakih 1000 mož
radi tega, ker je tvornica kazno-
vala nekaj delavcev z odslovitvi-
jo. Trije težaki so se skregali z
predelavcem v rafineriji, nakar
so bili odpušteni. Apelirali so
svoje sodelavce, naj dosežejo, da
se jih zopet sprejme na delo. Ker
vostvijo prošnji ni hotelo ugoditi,
so delavci zaštrajkali. Že pred
tremi meseci so štrajkali za dose-
go boljše plače.

Velikanski štrajk krojačev in
krojačic v New Yorku. Kakor
smo že v zadnji številki Gl. S. po-
ročali, so zaštrajkali v New Yorku
krojači v dosego boljše plače.
Tem so se pridružile tudi
ženske tovarišice, tako, da štraj-
ka sedaj nad 80,000 delavcev in
delavk. Pri štrajku je prizadetih
okoli 1200 delavnic.

V podporo štrajkarjem bode
75,000 članov mednarodne unije,
ki v drugih mestih še delajo, pri-
spevalo za časa štrajka na teden
z enim dolarjem.

NEMČIJA.

Uradni krogi se jako zanimajo
za rusko-japonsko pogodbo. Izja-
vo, da bode ostal status quo (do-
sedanji stan) vsi pozdravljajo, a
prevladuje tudi mnenje, da je v
sporazumu najkročljivejša točka o-
na, ki nalaga obema vlastima na-
logo, skupno braniti Mandžurijo
proti napadu kake tretje vlasti,
ko pripada Mandžurija vladar
Kitajski. Ker se pa ne more pri-
tem meniti Kitajske, je obrnjena
ost proti Zedinjenim državam, in
da se mogoče namerava zatvori-
tey takimenovanih "odprtih
vrat."

Razne novice.

Jubilej urednika "Glas Naroda".

Te dni je praznoval g. Viktor
Valjavec, urednik "Glas Naroda"
v New Yorku, desetletnico svoja-
ga delovanja kakor časnikar in u-
rednik. Obilim častitkam se pri-
družujemo i mi ter kličemo jubi-
lantu: Na mnogaja leta!

Uredništvo Glas Svobode.

Vsa poročila in govoriče-
nja o Rooseveltu, da ni obi-
skal, ko je bil v Rimu, pape-
ža so lažnjiva; obratno se za-
trjuje, da je Roosevelt obi-
skal papeža ter z njim delj
časa konferiral. — Poštena
politika, jeli? Pregovor pravi,
da nič ni tako skrito, da bi
ne bilo očito. In čez sedem
let, če ne prej pride vse na
dan.

\$333,000,000 na carini.

V oddelku za državni zaklad, v
Washington, D. C. so izdelali iz-
kaz, iz katerega je razvidno, da
so iznašali dohodki na carini te-
kom fiskalnega leta 1910 \$333-
43,800. Več kakor 300 milijonov
ni preje nikdar prišlo v državno
blagajno.

Avstrijski cesar odstopi?

Razna poročila javljajo, da na-
merava avstrijski cesar Franc Jo-
žef I. v avgustu odstopiti v prid
prerodolonskega. Če temeljijo
poročila na resnici, ni znano.

V proslavo poljske zmage nad
križarji.

V proslavo za Poljake zmago-
slavne bitke, ki se je obšla pri
Grunewaldu 15. julija pred 500
leti, bodo Poljaki po vsej Ameri-
ki na ta dan priredili slavnosti.
Čičaški Poljaki naredijo obhod
po mestu v nedeljo. Zbrali se bo-
do v Pulaski Hall na Ashland ave.

Nova cerkvena občina.

V Washingtonu, D. C. so vsta-
novili novo cerkev pod sledečimi
načelnimi nazori: pravljica o pe-
klu je navadna izmišljotina, da se
priganja ljudi v cerkev; v temi
evete izvržek vsega, godba in ve-
selje pa prežene slabe misli in či-
ne. Novo cerkveno občino je gmo-
tno podprla liga za osebno pro-
stost in mnogo bogatih ljudi.

Poljaki proti duhovniku.

Wilkesbarre, Pa. V Nanticoke
se je hotel pred nekaj dnevi po-
lastiti nov duhovnik tamošnje
katoliške poljske cerkve, a je sla-
bo naletel. Več sto Poljakov se
mu je postavilo po robu in niso
ga pustili, da bi se naselil v fa-
rovžu. Farovž in cerkev je last
naseljenih Poljakov. Ker se je
bati nemirov, je poklicana držav-
na policija.

Prihodnja kriza.

Upton Sinclair, znani pisatelj,
ki je med drugim spisal tudi zna-
menito knjigo "Džungle", je o-
biskal v Arden, Del., pripadnike
neke napredne zveze. Pri tej pri-
liki je izrazil mnenje, da bode
nastala čez tri leta kriza. Zadržna
kriza je prišla, — tako je rekel.
— nekoliko prezgodaj, ker se je
J. P. Morgan sprl z drugimi new-
yorskimi finančniki, in temu spo-
ru je potem sledila kriza.

Črno jagnje.

Skozi neko vas v Illinoisu, v
kateri je več premogokopov
je gonil mesar večje število jag-
njat v svojo klavnico. Videč to
neki dečko, teče k svoji materi v
hišo ter vpraša: "Ma, jaz sem
videl jagnje, ki je bilo v premo-
gokopu". Mati ga vpraša, "Za-
kaj govoriš tako, Johnnie?" "Za-
to," odgovori dečko, "ker je črno
kot naš oče, kadar pride domov
iz jame".

Listnica upravnistva.

F. K. So. Chicago. — Kakor
vam je iz lista razvidno smo se-
daj oglas uvrstili. Gotovo bi ga
bili že prej, a ga ni nihče naro-
čil, tudi ex nadzornik ne. Zdravi!

Umirajoči skab.

Newark, O. 9. julija. — "I
want to warn all young fellows
not to try to make a living the
way I have done — by strike-
breaking and taking jobs like
this. I had better have worked and
I wouldn't be here now."

So bile poslednje besede Karla
Etherington, zloglasnega in rafi-
niranega stavkolomea ter proti-
gostilniškega agitatorja, katerega
so ta dan v imenovanem mestu
linčali, ker je obstrelil Williama
Howard, prejšnjega policijskega
načelnika in sedaj lastnika tako-
imenovane "Last Chance" gostil-
ne. Etherington je bil star šele
22 let.

Radi tega linčanja je nastala
v imenovanem mestu in celi dr-
žavi velika razburjenost. Gover-
ner Harmon je 11. t. m. za 30 dni
suspendiral župana imenovanega
mesta in sheriffa ondótnega okra-
ja od nju uradov, da se zadeva
preišče, ter kazni krivce hudodel-
stva, in uradnike malomarnosti.

Razrinkan Pinkerton.

V Bingham, Utah, kjer se na-
haja tudi nekaj naših rojakov, so
pri tamošnji uniji, spadajoči k
Western Federation of Miners,
razkrinkali zopet enega pinker-
tonca po imenu A. W. Johnson.

Johnson je pripoznal vse, zaeno
pa tudi izpovedal, da je razven
njega še neki drugi Judež, po i-
menu Anton Drozda, ki operira iz
Salt Lake City. Za svoja izdajal-
ska dela je Johnson dobival od
Pinkertonske družbe dnevno 75c.
Johnsonu so dovolili 24 ur, da se
pobere iz mesta, in le trezno pre-
vladujočim možganom se je imel
zahvaliti, da se mu ni kaj posebn-
ega pripetilo, za kar se jim je
na kolenih, tresoč se kot bilka v
vodi, tudi zahvalil.

Ferrer in Canalejas.

Velikanske, živahne, narodne
demonstracije, podpirajoče na-
predno vladno Canalejas, minist-
skega predsednika na Španskem,
kažejo dovolj jasno, da zavratni
umor mučenika Ferrerja ni bil za-
stoj. Z njegovo eksekucijo so
dobili jezuiti, mnih in farji
sploh ono zloglasno zmago nad
svobodomislje, kakor nekdanj ob
času inkvizicije, katera jih je pa
kratko trpela, ker z njo je pri-
čela padati njih moč na Španskem.
Nobenega kompromisa, se glasi
poročilo zedinjenih naprednih
strank napram rimokatoliški vla-
dajoči ošabnosti, ki ponuja sedaj,
ko vidi, da ni druge rešitve, kom-
promis. Napredne svobodomislne
stranke so se vse združile, da u-
gonobijo moč, ki je toliko časa
izmozgavala, poniževala in oneča-
ševala nekdanj toli ponosno Špa-
nijo.

"We must begin in earnest edu-
cation on social questions and to
organize more closely, if we are
to keep the workingman from
drifting away to the Socialist
camp."

Gornji izrezek je vzet iz v Bos-
tonu izhajajočega rimokatoliške-
ga bojnega lista "The Pilot". Na
to samo vprašamo, kaj so dosedaj
delali, če hočejo šele sedaj priče-
titi!!

Listu v podporo.

Rodoljubi v Epton, Pa. zložili
30c., katero svoto nam je poslal
M. Košak. Darovalcem iskrena
zahvala!

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:
za \$ 10.35 50 kron,
za \$ 20.50 100 kron,
za \$ 41.00 200 kron,
za \$ 102.50 500 kron,
za \$ 204.50 1000 kron,
za \$ 1020.00 5000 kron,
Poštarina je všteta pri teh svotah.
Doma se nakazuje svote popolnoma iz-
plačajo brez vinarja odbitka. Naše
denarne pošiljave izplačuje c. kr. poš-
tno hranilni urad v 11. do 12. dnehi.

Denarje nam poslati je najprične-
je do \$25.00 v gotovini v priporočenem
ali registriranem pismu, večje zneske
no Domestic Postal Money Order ali pa
New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VELIK PIC-NIC

— priredi —

društvo "Slovenija" št. 44

Č. S. B. P. Jednote

v Lake Side Grove, 96. cesta in Ewing Ave.

South Chicago. Dne 17. julija 1910

Začetek točno ob 1. uri popoldne.

Vstopnina za Slovence prosta.

Za vsestransko izvrstno postrežbo bode skrbel Odbor.

Slovenska godba!

Izborna zabava!

(Vzemite Hammond, Withing ali Windsor Park
care, vse vozijo do veselicega prostora).

VOHUN. * * * * *

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)

Dvajseto poglavje.

Cezar je ubogal molče in bil vesel, da je smel biti na gorkem in da mu nihče ni nič hotel. Prisedel je tudi stražmojster zopet k ognjišču in začel z Lizo vredno izpraševati zamoreca — ko je naenkrat potrkalo na okno in je zaklical močan glas:

“Na konje, na konje in stotniku Lawtonu na pomoč! Brž, le brž . . . ali bo prepozno!”

Trojica pri ognjišču se je razpršila, kakor bi bilo treščilo vanjo. Cezar je bežal v najbolj oddaljeni kot sobe, stražmojster je ves zmešan zgrabil sabljo . . . ko pa je videl, da je človek, ki se je prikazal zdaj med vratmi, krošnar, se je umaknil tudi on k zamorecu, najbrže ker ga je učil njegov vojaški instinkt koncentrirati svoje sile.

Samo Liza, ki je bila že precej pijana, je ostala na svojem mestu. Prijela je vrč in ga molila krošnjaru naproti.

“Pri moji duši!” je rekla: “Vi ste mi dobrodošli, gospod krošnar, ali gospod Breza, ali gospod Peklenšek, kdor ste že. Vsekakor ste pošten hudič in upam, da so vam moje kikle dobro služile. Le pridite sem bliže k ognju, stražmojster vam ne stori nič zalega; ta ima pred vami velik respekt . . . ne res, ljubi stražmojster!”

“Proč z Vami, brezbožnež!” je vpil veterane in se pomaknil še bliže Cezarju. “Pojdite v miru! Tukaj nimate iskati ničesar. Ta ženska neče nič vedeti od Vas!” Kar je hotel stražmojster povedati še nadalje, se je izgubilo v nerazumljivem mrmranju njegovih ustnic.

Liza pa se je v megli svojih možganov čutila razžaljeno in začela je vpiti jezo:

“Če me išče ta človek, kaj Vas to briga, Vas vprašam! Ali nisem vdova in sama svoja? In čenčate zmeraj nekaj o zaljubljenosti, jaz vidim pa le malo tega. In zakaj bi gospod Peklenšek ne smel govoriti prosto od srca? Jaz ga imam voljo poslušati . . .”

“Tiho, ženska!” ji je velel krošnar, “in Vi, nesposmeti mož, zgrabite za orožje in hajd na konja! Hitite rešiti svojega stotnika, ako nečete onečastiti suknje, ki jo nosite!”

Po teh besedah je izginil krošnar očem osuple trojice.

Ko je bil spoznal zamorec glas svojega starega prijatelja, je stopil iz kota in klical zdaj za njim: “Zakaj gospod Harvey ne ostane tuk, spremijo starega Cezarja domov?”

“Bedak!” ga je zavrnil stražmojster. “Kaj misliš, da je bil to človek iz mesa in krvi?”

“Hm,” je menil zamorec, “krošnar ne dosti mesa, a dobri mož.” Zdaj pa se je Liza lotila stražmojstra:

“Sakrament, stražmojster!” je zavpila nanj, “govorite vsaj enkrat pametno in storite, kar vam pravi modra ženska glava: Skličite fante in jezdite za stotnikom Jackom. Ne pozabite, da vam je on sam ukazal, da morate biti vedno pripravljeni.”

“Da, a ne v službi hudobnega duha. Če stotnik Lawton ali lajtnant Mazon ali praporščak Skipvit ukažejo, kdo je hitreje v sedlu od mene?”

“A, ljubi stražmojster, kolikokrat ste mi rekli sami, da se Vas še kdoli samega vraga ne boji?” “Saj se ga tudi ne: v bojnem redu in pri belem dnevu! Ali v taki noči kakor je nočoj, bi bilo le preveč predrzno, izkušati sata na . . . Le poslušajte, kako piska veter po drevju, kakor bi hudobni duhovi zunaj tulili . . .”

Liza, ki je bila videti zopet trezna, pa se je razjezila.

“In kaj bo s stotnikom Jackom? Ali se ne brigate za njegove ukaze? Ne za krošnjarjevo svari lo? No, tedaj hočem pa jaz zapreči šajtrgo in se popeljati k stotniku in mu povedati, da se Vi bojite hudiča in da mora pričakovati pomoči od druge strani in ne od Vas. Bi rada vedela, kdo bo potem jutri še stražmojster! Holister gotovo ne!”

“No, no, Liza,” jo je pomiril stražmojster, “če že treba jahati, pa grem klicat naše ljudi . . . Bog nam bodi le milostljiv in

nam pošlji sovražnikov iz mesa in krvi naproti.”

Stražmojster si je še iz vrča namizil vili nekoliko poguma in nato je šel klicat skupaj svoje ljudi.

Zdaj se je vrnil tudi vojak s prstanom, katerega je Cezar skrbno spravil v levi žep, stopil na konja in skoro nezavesten zdirjal v noč, dokler se ni ustavil njegov sivec pred domačim hlevom.

Enaindvajseto poglavje.

Položaj svatov na Kobiljku je bil skrajno neprijeten. Gospodje so se seveda trudili na vso moč, da bi z živahnim razgovorom malo okrajšali počasi potekajoče ure, ali trenutek je bil preveč mučen, da bi ga bilo zlahka premagati.

Ženin in nevesta imata že od pamtveka pravico biti kolikor mogoče dolgočasna in to pravico so zbrani prijatelji tudi znali respektirati. Polkovnik je sedel z mračnim obrazom na Sarini strani, ki kar ni mogla premagati svojih zadreg. Dr. Pipee se je živahno razgovarjal z gospodično Petrovo.

“Zakon je od boga in od ljudij češčena institucija,” je dejal, “in se giblje v naši dobi v zakonih razuma in narave. Stari, ki so gojili mnogoženstvo, so puščali v nemar zakone narave in obsojali tisoče v bedo; ali z razevitom znanosti so se porodile tudi modrejše socialne naredbe, ki določajo, da sme imeti moški samo eno soprogo.”

Velmer je zalučal zdravniku zaničljiv pogled, ki naj bi povedal, da kako neumestno da smatra on to opazko, dočim je teta Ivanka ne brez obotavljanja odvrnila:

“Jaz bi mislila, doktor, da se imamo za svoje moralne nazore v tej stvari zahvaliti krščanski veri.”

“Res, gospodična, predpisi apostolov so bistveno pripomogli k temu, da sta dobila oba spola v tem pogledu enake pravice. Ali na kak način bi moglo mnogoženstvo priti navskriž z vero? Pavel, ki je bil učenjak, se je posvetoval v tej stvari najbrže z Luko, ki je, kakor vemo, imel mnogo medicinskega znanja.”

Kdo ve, kam bi bila doktorja Pipea še zavela njegova bujna domišljija, da ni stotnik Lawton prekinil stvari z vprašanjem:

“Dovolite, polkovnik Velmer, kako kaznujejo na Angleškem dvoženstvo?”

Ženin se je ustrašil in prebledel. A takoj se je zopet zbral in odgovoril z mirnostjo srečnega človeka:

“S smrtjo — ki jo takšen zločin tudi zasluži.”

“Smrt in sekcijo,” je dostavil Pipee.

Velmer je bil očitno nevoljen, da se razpravlja tu o takih vprašanjih in duhovnik je z ozirom nanj napeljal pogovor drugam. No, slednjič pa je dospel tako težko pričakovani zamorec.

Otožnost je zastrla zdravnikov obraz, ko je ogledoval prstan, in oko se mu je orosilo.

“Vboga Ana!” je šepetal pred se. “Tvoje srce je bilo tako lahko, kakor ga premore samo mladost in nedolžnost, ko te je ta prstan imel združiti za vedno s tvojim ženinom; a boš te je vzel k sebi, predno je prišla ura . . .”

In natikajoč nato prstan Sari, je nadaljeval:

“Ona, za katero je bil namenjen, počiva davno v grobu in oni, katerega je ljubila, ti je sedel kmalu. Vzemite ta prstan, gospodična Sara, in da boš da Vas oreči, kakor zaslužite!”

Sara je izpreletela — a Velmer je pristopil zdaj, jo peljal pred duhovnika in sveti obred je pričel.

Ko sta po slovesnih opominih in predpisanih vprašanjih zdaj ženin in nevesta imela menjati prstane, se je zgodilo zopet nekaj sitnega: Sara je imela še vedno na roki prstan, kakor ga ji je bil nateknil dr. Pipee. No, slednjič je bila premagana tudi ta mala ovira, in duhovnik je ravno hotel govoriti zvezne besede, ko je postala, ki je zdajci stopila med družbo, naredila slavnosti nenaden konec.

Bil je krošnar. Odmignil je duhovniku in re-

kel s trpkim, ironičnim glasom:

“Ali se more polkovnik Velmer muditi tukaj, kadar je njegova žena prišla čez daljni ocean, da bi ga poiskala? V malo urah je lahko v New Yorku na njem strani.”

Kakor okamenel je stal Velmer tu — Sara pa je polna straha vpirla poglede v moža, kateremu je imela biti pravkar poročena. Kar je brala v njegovih potezah, je bilo grozno potrdilo krošnjarijevih besed — soba se je zavrtela z njo v krogu — in kakor mrtva je omahnila v roke svoje tete.

Nesli so jo hitro v njeno sobo in to zmešnjava je porabil krošnar, da se je neopaženo odstranil.

Vseh oči so bile uprte v Velmerja, ki se je udaril zdaj po čelu in vzkliknil:

“Laž je, peklenska laž je to! Ona nima do mene nikakih pravic, ne priznam jih in tudi naše postave me ne prisilijo do tega!”

“Kako pa je z božjim postavitvami in pa z Vašo vestjo?” ga je vprašal stotnik Lawton.

“Dovolj, gospod!” je odvrnil polkovnik in šel ponosno k vratom. “Moj položaj Vas ščiti zdaj, a utegne priti čas . . .”

Bil je že v veži, ko mu je težka roka legla na ramo — polkovnik se je okrenil in videl Lawtona, ki mu je s pomenljivim pogledom pomignil, naj gre z njim. Sledil mu je skoro brez volje. Ko sta prišla k hlevom, je stotnik zaklical glasno:

“Mojeja konja!”

Stotnikov sluga je pripeljal ven že osedlana vranca. Mirno mu je vrgel stotnik vajeti čez vrat, vzel iz sedla svoji pištoli in rekel:

“Ta-le dva samokresa sta že marsikdaj dobro služila — in poštenim rokam. Moj oče ju je rabil v naših vojnah proti Franciji in ju podaril meni, da se bojujem z njima za domovino. In kako bi ji mogel služiti bolje nego da ubijem lopova, ki je eno njenih najlepših, najplemenitejših hčera pahnil v nesrečo?”

“To žaljenje mi bode plačali!” je vzkliknil polkovnik in prijel za pištolo.

“Samo hipček še, polkovnik. Vi ste zdaj svobodni in v žepu imate potni list od Washingtona . . . Pustim vam prvi strel; ako padem, Vas reši ta-le konj vsakega zasledovanja, in svetoval bi vam, da nemudoma izginite od tod. Kajti pod takimi okolnostmi bi utegnil celo dr. Pipee prijeti za orožje . . .”

“Ali ste pripravljeni?” je škripal Velmer.

“Pridi sem bliže z lužjo, Tom. — Ogenj!” je komandiral stotnik.

Velmer je ustrelil in krogla je odtrgala kos Lawtonove epotele.

“Zdaj je vrsta na meni!” je rekel Lawton s mirno vzdignil pištolo.

“In na meni!” je zaklical glas in v istem hipu je izbil nekdo stotniku samokres iz roke. “Pri vseh vragovih pekla — nori Virginiee je! Primate, fantje, primate! Ne izpusite ga — to je nepričakovan plen!”

Izenaden in neoborožen, kakor je Lawton zdaj bil, kljub temu ni izgubil zavesti. Vedel je, da je v rokah njih, od katerih mu ni pričakovati nikakega parda, in napel je vse svoje orjaške sile . . . Trije lopovov so ga držali za vrat in za roke, da bi ga zvezali. Prvega njih je otresele s sebe s tako močjo, da je priletel ob zid hleva, kjer je omamljen obležal. Zdaj pa ga je četrti zgrabil za noge in, ne v stanu da bi se obranil take premoči, je padel stotnik po tleh in potegnil s seboj vse druge.

Boj na tleh je bil kratek, toda strašen — hajduki so neznansko preklinjali in klicali zaman na pomoč tovariše, ki so v grozi gledali to borbo.

Začul se je stek enega napadalcev kakor grgranje zadavljenega — potem je eden iz kopice naenkrat vstal in otresele druge.

I Velmerjev in Lawtonov sluga sta bila pobegnila; prvi v hlev, drugi zagnat alarm. Vladala je globoka tema.

Zdaj je tisti, ki je stal pokoncu, skočil na konja — v hipnem blisku isker, ki so jih ukresale podkve na kamenitih tleh, je bilo spoznati stotnika, drvečega kakor vihra proti gozdu . . .

“Pri peklju, ušel nam je!” je zavpil poglavar, hripav od srda in upehanosti. “Streljajte, streljajte — brž, ali bo prepozno!”

Nekaj mušket je počilo, a Law-

ton je sedel še pokoncu v sedlu. “Ta ne pade, če bi ga tudi zadeli,” je mrmral eden.

“Torej nam je lopov ušel!” je tulil poglavar in bil kakor nor. A že je dal nov ukaz: “Zdaj pa na delo, hitro! Pol ure, pa imamo svetohlinskega stražmojstra in njegovo bando na vratu. Le hitro napravite, potem pa zažgite hišo.”

Dalje prihodnjič.

RAZNE NOVICE.

Grozovit ciklon v Slavoniji. — Med vasjo Kaniza in Šumeče je bil grozovit ciklon. V gozdu Migalovei je ciklon v širokosti 100 metrov vse pokončal. Več nego 5000 hrastovih drevce je s korenino vred izruval. Pri tem je bil ubit nek kmet. Nekega drugega kmeta je ciklon 30 metrov visoko vzdignil, pa je srečno padel v grmovje. Po viharju je bil gozd, kakor da bi bil nanovo izoran.

Francoški in angleški žurnalisti na slovanskem kongresu. Sofija, 20. junija. Vseslovanskega kongresa se udeležijo francoski publicisti Anatol Lerois, Viktor Bernard in Rene Tunon ter znani angleški žurnalist Stead.

Nekaj številc o belgijskih samostanih. Odkar se je na Francoskem ločila država od cerkve, je prišlo v Belgijo vse polno menihov in nun iz francoskih samostanov. Črna armada šteje danes nad 50.000 glav v nad 3000 samostanih. “Siromaštvo” teh samostanov dokazujejo sledeče številke: nepremičnine znašajo 615 milijonov, premičnine 310 milijonov, posestva 130 milijonov frankov; skupaj 1 milijarda 55 milijonov frankov. Ti reveži so dobili od klerikalne belgijske vlade lansko leto za 4 milijone fr. podpor, in dr. zbor jim je dovolil nad 1 milijon. Do sedaj jim je nakazala vlada podpor v znesku 185 mil. fr. Toda ravno delovanje klerikalcev pospešuje razvoj protiklerikalnih strank in ne bo dolgo, ko se bo lahko trdilo: V Belgiji je bil klerikalizem. In na Slovenskem?

Ponarejalec denarja. 41letni pekovski pomočnik Anton Stojis iz Rovša na Kranjskem je bil že leta 1906 pri okrožnem sodišču v Novem mestu obsojen radi ponarejanja denarja na dve leti ječe. Ko je mož prišel iz ječe, se je zopet lotil svoje obrti, ponarejanja denarja. Dne 11. januarja t. l. so ga zalotili v Cvetkoveh na Sp. Stajerskem, ko je razpečaval ponarejene petkronske komade. — Pred mariborskim porotnim sodiščem je bil Stojis obsojen na pet let težke ječe.

Protičske demonstracije na Dunaju. “Südmarch” je imela na Dunaju protestni shod zoper češki narodni dom na Margaretnem trgu. Po končanem protestnem shodu so šli ti nemški divjaki pred “Narodni dom” ter začeli vpiti in bombardirati s kamenjem “Narodni dom”. Razbili so več šip in tudi drugače poškodovali poslopje. Ko jih je policija razgnala, so se čez nekaj časa zopet zbrali ter začeli svoje kulturno delo. Razbili so tudi bližnje kavarnice. Z vso silo so se vrgli na kavarno “Saturn”, katero so skoro popolnoma razbili. Urednik časopisa “Ostdeutsche Rundschau”, katerega so Nemci smatrali za Čeha, je bil prav pošteno tepen. “Südmarch” v svojem programu tolovajsko uničevanje slovanskega inetja. — Take razmere so samo v Avstriji mogoče.

Naznanilo.

Članom društva št. 56 S. S. P. Z. v Rock Springs, Wyo., se naznanja, da se vršijo seje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1.30 popoldne v prostorih Mr. Antona Fortuna. Rojakom, ki nameravajo pristopiti k društvu, naznanjam, naj ne verujejo vsakojake bajke, ki se trosijo okoli. Vedeti morate, da ima vsak uradnik položeno določeno varščino. Rojaki, pristopajte brez skrbi k S. S. P. Z.

Matt Batich, taj.

dr. št. 56 S. S. P. Z.

Ženitna ponudba.

Mlad Slovenec se želi seznaniti s pošteno Slovenko v starosti 18 do 20 let. Podrobnosti se izve pisмено. Pismu je priložiti sliko. Na sredstva se ne gleda.

Josef Stainberger, Box 155 Oregon City, Oreg. (7-8-15)

SLOVENSKO NARODNO SAMOSTOJNO PODPORNO DRUŠTVO V RAVENSDALE, WASHINGTON

VSTANOVLJENO

25. aprila 1908 in inkorporirano dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSIP KOŽUH, Taylor, Wash.

Tajnik: CIRIL ERMENC, Ravensdale, Wash.

Blagajnik: MIKE DERNOVŠEK, Ravensdale, Wash.

Zapisnikar: ANDREJ GORJUP, Ravensdale, Wash.

POROTNI ODBOR:

RUDOLF PEČNIK

JOHN MAHKOVEC

FRANK PUSTOSLEMŠEK.

Društvena seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 9. uri dopoldne v Georgetown pri Frank Marcus v prvem nadstropju.

VABILO NA PIC-NIC

— ki ga priredi —

Slovensko Narodno Samostojno Podporno Društvo

V RAVENSDALE, WASH.

dne 24. julija 1910

Pri Lake View Pavilion, kakor lani.

Na ta izlet se vabijo vsi tu in okolici živeči Slovenci in Slovenke, posebna društva iz Black Diamond, Wash. da se istega polnoštevilično udeležijo.

Vstopnina \$1.50.

Kosilo, večerja in pijača prosta.

Pripeljte seboj prijatelje in znance. Za dobro potrebo in zabavo bo skrbel

Odbor.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobubov.
V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga srajc spodnjega perila, kravati itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovolnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, ogledajte si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari vlečnega piva in znanega

KOTBUSSE WEISS PIVA

Sheboygan, Wisc.
Telefon 90.

Najboljša gostilna

na Blue Island Ave. v Chicagi je J. F. Bolek ova, kjer se toči izborna Schlitz pivo i fina vina. Domača in cenena kuhinja. Kosilo s kozarcem piva, vina ali kake druge pijače 20c. Večerja s pijačo samo 15c. Slovenci, pridite in se prepričajte, da je ta gostilna izborna.

JOE F. BOLEK

1870 Blue Island Ave.
vokal 19. ul.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo

zimске in spomladne obuče.

Gostilna "Slovenski Dom"

na

2236 So. Wood ceste
to je med Blue Island ulico in 22. Mladič & Krampats.

Slovenska Svoboda misel Podp. Zveza

USTANOV.

1908

INKORPORINA

1909

Chicago,
Illinois.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik; Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill. Denarne pošiljatve pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je Glas Svobode. Seja vsako zadnjo sredo v mesecu

VPOGLED V WESTMORELAND, PA.

Štrajk v tem okraju, katerega so vprizorili delavci, napram u-mazanem korporacijam, ki so s svojim tiranstvom vpeljali neko moderno sužnjstvo najgorje vrste, kakoršnjega se v južnih krajih pred meščansko vojno ni nikdar bilo, traja že 16. teden. Bilo je prvega tedna meseca marca, ko so se premogariji v tem okraju zedinili in napovedali boj sovragu dobro vedo, da rešijo sebe in svojece iz njih krempeljev le tem potom; in gotovo je njihov boj tak, da si mora vsaksteri v čast šteti, da je član United Mine Workers of America. Ti delavci so pokazali, kako se bojuje za svobodo pod tako groznim pritiskom in vendar jih kar občudujejo ostale umije radi njihove srčnosti.

Njihov bojnik klic je gotovo vzet po Patrieku Henry, ki je rekel "Give me liberty or give me death". Ti ljudje so se odločili, da zmagajo ali umrejo. Tako trdno je njihovo prepričanje v svobodo, da se ne vstrašijo nobenega terorizma več od strani svojih priganjačev. Odločili so se vstrajati do konca, pride kar pride, in se bodo ob koncu gotovo ovenčali s lavoriki častne zmage; dobivali bodo plačo ter uvrščeni v razredi, v kakršnjem so ostali premogariji po drugih državah unije. Kolikor delj traja boj, toliko bolj stanovitni so bojevniki. Z bojem bodo torej nadaljevali, in to dokazujejo odmevi klicev, da so z istim šele pričeli. Vesel pojav je tudi, da se od 20 tisoč štrajkarjev, ki so pričeli z bojem, niti eden ni vrnil na delo, dasi jim družba obljubljuje dobra dela in denarja v gotovini, ko bi izdali svoje sobojenike, ter se podali. Operatorji premogovnikov pačijo resnico na vse mogoče načine; tako mažejo tudi v svojih podkupljenih listih reko, da ne vedo, zakaj je štrajk, in kaj da ljudje hočejo. Čudno res! Lopovi nadalje pravijo, da ni bilo nobene nezadovoljnosti, za katero bi vedeli, in da so oni s svojimi ljudmi boljše ravнали in jih boljše plačali, kot katerakoli premogarska družba. Prokleta hinavščina! Mi opozarjamo vse, ki bi se izpodtikali nad poročili umije, naj se potrudijo obiskati razupiti Westmoreland okraj ter se na lastne oči prepričajo o grozodejstvih, ki vladajo tam. Pojdite v Jamison in opazujte premogarije, katerim je prepovedano iti na pošto, ki je last države, po svoja pisma. To je oni prokleti kraj, kjer morajo imeti možje, ženske in otroci izkaz (pos) da smejo zapustiti mesto. Niti v cerkev ne morejo brez njih. Poslušajte, kakšne so te listine, "Allow Mike Koušek to go to church". (Podpis) Brown, Supt. Kaj porečete na to, vi kurtariji, v svobodni Ameriki. Ne imenuje se ta kraj brez vzroka "Sibiria of America".

Daso so razmere v Jamison dovolj slabe, kjer je bivši organizator U. M. W. of A. Edward Soppett, sedaj superintendent premogarske družbe v Jamison, iz barak iztiril vse štrajkarje in tudi sodnijsko prepoved (Injunction) dobil, da niti v svojih šotorih ne smejo bivati, vladajo tem enake, nekodi pa še slabše po Westmoreland okraju, kjer primorajo delavce z namerjeno puško, da delajo.

Najgrozovitejši čin tega štrajka je pač, da so kompanijski kolkazi 9 štrajkarjev usmrtili. Vse kaže tudi na to, da protežirajo sodišča te vbijalce. Med umorjenimi so 3 ženske, žene naših štrajkujočih bratov, katere je pijana kompanijska družba postreljala nalik psom. Operatorji dobivajo od svojih agentov skabe iz Clevelanda, New Yorka, Chicago in drugod. Ljudi se seveda izrablja, in ko se prepričajo o situaciji, odpovedo delo; le malo teh je premogarjev, večina so trampci, ki se puste dobrovoljno prevažati na kompanijske stroške. Sicer se trampci ne bojijo groženj nikogar in tudi operatorjev ne. Da držijo tudi tudi sodnije z operatorji, kakor povsod in pri vsakem štrajku, je gotovo; tega nam še omenjati ni treba. Omenimo naj le, da je sodnija tem operatorjem dovolila vse prepovedi (Injunctions) in to pove vse. Edino čudo pri vsem tem je, da jim še niso prepovedali vdihavati zraka, kakršnjega vdihujejo sami; te moči menda nimajo (!).

Glavna opora štrajkarjev je gotovo, da se strogo drže zakonov, kjer jih sodnijske prepovedi ne morejo doseči. To seveda boli operatorje in začeli so izzivati mirne štrajkarje a tudi s tem ne bodo uspeli, ker je njih delovanje že predobro znano. In, dasi so v Westmoreland okraju že skoraj polovico štrajkarjev zaprli radi pregreškov napram sodnijskim prepovedom. Vsekakor je veliko boljše za razmerje, da so v ječi, kot da bi se jih izzvalo do česa nepostavne, samo zato, ker jim je sodnik ukazal, da morajo tako delati, kakor jim ukaže on.

Brezdvomno je, da stoji za operatorji v Irwin Manufacturer's association, in da je boj delavcev toliko težji. Radi tega ponovno apeliramo na društva in posameznike za pomoč. Westmoreland okraj se danes svobodno prišteva oni Colorado — Colorusia, kjer še ženske z otroci v naročju zapirajo. Mlada dekleta istotako zapirajo samo zato, ker so žene in hčere štrajkarjev. Po oni rabuki v Exportu predzadnji teden, katero so pijani kompanijski vladarji vprizorili, je sheriff ukazal v takih slučajih streljati na štrajkarje. Zapovedal je tudi svojim deputijem, naj aretirajo vsakogar, ki je bil pri oni priliki v Export slučajno na ulici. Aretirali so toraj tudi 11 žensk, katere so z drugim odpeljali v zapor v Greensburg. Drugo jutro je sodišče vse oprostil in družba je morala plačati stroške.

Nadalje poročajo listi, da sta katoliški kralj saksonski in katoliški

držé štrajkarje le še bolj vstrajne; jim pač služi kot ostroga konju, da gre hitreje naprej do cilja in zmage. Družbe so storile vse in se poslužile vsega v dosego zmage nad delavci, toda izprevidile o, dasi prepozno, da jih prikaže boj, kakoršnjega se niso nadjale, in ki gotovo pomeni bolj ugodnejše razmere za uboge štrajkarje. One jih lahko iztirjajo iz svojih bajt; jih morá, kakor so to delali do sedaj; toda, ko se po boju dim razkadi, bo tudi sužnost konec. Mesto iste bo tudi po Westmoreland okraju zagospodarila United Mine Workers of America.

UBOGI PAPEŽ!

Sv. oče Pij X. nima sreče. Kar ukrene in kar stori, vse izteče zanj in za cerkev slabo. Na vseh koncih in krajih ima velike in težke boje, a v vseh teh vojnah doživi same poraze. Eno bitko za drugo izgubi. Začel je boj s Francozi, a bil je premagan. — Francozi so zaprli samostane, razgnali redove, konfiscirali premoženje mrtve roke in vstavili škofom in drugim duhovnikom plače, ki so jih dobivali iz državnih blagajn. Papež se je vojskoval za to kar je smatral za svojo pravico in če je tudi podlegel, ponizal se takrat ni. Tudi drugih bojev ima dovolj, saj je naravno, da se hočejo države osvoboditi cerkvenega jerobstva. Z Rooseveltom se je papež spustil v borbo, zdaj ima vojno s Španko, ali kaj je vse to proti strahovitemu, brezprimernemu porazu, ki ga je učakal nedavno. Odkar je cesar Napoleon I. rimskega papeža v ječo vrget, ni katoliška cerkev doživela takega poraza. Papež je pred kratkim povodom jubileja sv. Karla Boromeja, ki je bil kot kardinal velik preganjalec reformacije, izdal posebno encikliko, torej vsem vernikom na svetu namenjeno slovesno razglasilo in navodilo. To encikliko je izdal papež v svoji lastnosti kot nezmočljivi naslednik Kristusov in je v njej novič označil stališče rimske cerkve napram protestantom. Ko bi bil papež samo to storil, bi mu tega ne bil nihče zameril, saj je naposled umljivo, da se poglavar katoliške cerkve ne more sprijazniti s protestantizmom. Toda papež je v svoji encikliki žaljivo govoril o provzočiteljih reformacije in o vladarjih, ki so jih podpirali, sramotil je protestante in njih vero in to je provzočilo vihar na Nemškem. Luteranci so se dvignili na oltarbo svoje vere. In niso bili sami. Tudi mnogi katoličani so stopili na njihovo stran. Rimski kardinali so se začeli zvijati in se poskušali z zvijačnim tolmačenjem papeževih enciklik in z drugimi jezuitskimi sredstvi rešiti iz stiske. Toda vihar je naraščal. Pruska vlada je posegla vmes in s trdo roko prišla papeža. In katoliški papež se je takoj udal, ko ga je prišla luteranska Prusija. Katoliški papež je vse prekal, kar je bil v svoji encikliki zapisal proti luteranom. Katoliški papež je prosil luterane odpuščanja, da je žalil njih prednike in njih vero, in je odredil, da se njegova enciklika na Nemškem ne bo brala na prižnicah in se ne bo razglasila v škofijskih listih. — Večje zmage luteranci sploh niso mogli doseči. Bili so časi, ko se se vladarji ponižali pred papežem in mu poljubljali nogo. A ti vladarji so bili katoličani in so se več ali manj prostovoljno ponižali pred papežem. Sedaj pa se je moral ponižati katoliški papež in je moral luteranstvu poljubiti nogo. Tega svet še ni doživel, da bi bil rimski papež prekal encikliko, ki jo je izdal v svoji lastnosti kot nezmočljivi vladar cerkve. Nezmočljivi papež je s tem priznal, da je storil zmotno. Kaj hujšega si ni mogoče misliti. Poraz je strahovit, a papežu ni ostala odprta nobena druga pot. Saj še katoličanov ni imel na svoji strani. Moral se je udati. Če bi se ne bil udal, bi bila enciklika rodila nedoglednih posledic za katoliško cerkev na Nemškem. Nov kulturni boj bi se bil začel, in še strašnejši, kakor je bil katerikoli dosedanji. Temu se papež ni hotel izpostaviť saj je napravil na Francoskem dovolj bridkih izkušenj, in zato je šel v kanoso in poljubil nogo luteranstvu. Ubogi papež!

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

liški princ-vladar bavarski sporočila papežu obžalovanje, da je izdal encikliko, ki žali protestante. Sedaj poročajo listi, da je tudi katoliški avstrijski cesar Franc Jožef I. pisal papežu, da obsoja njegovo encikliko. In sedaj nastane seveda vprašanje: Kdo je kriv? Da jo je "sveti" oče s svojo encikliko hučo polomil, mora vsakdo pripoznati. A kakor je vselej pri takih prilikah, neč biti nihče zanj odgovoren. Vsak vali krivdo od sebe in na drugega. O papežu so takoj razglasili, da ni kriv te enciklike in se niso nič zmenili za to, da bo tudi najbrumnejša duša vprašala: Kaj podpisuje papež najvažnejše uradne spise, ne da bi jih sploh prebral? Torej papež ni kriv. — Krivda je padla najprej na kardinala Mery del Val. Ta je hitro rekel, da enciklike ni spisal. Potem so došli kapucinskega kardinala Vives y Tuto, da je encikliko spisal, a tudi ta je izjavil, da je nedolžen. Zdaj je padel sum na milanskega nadškofa, kardinala Ferraro, ki pa se je hitro oglašil in povedal, ne le da enciklike ni spisal, marveč da tudi obžaluje, da je bila izdana. Ko se je Ferraro zmazal, sta postala sumljiva dva nemška prelata, katerima da je pomagal papeževemu numeji v Monakovem. Toda numeji ni hotel prevzeti krivde, in je hitro razglasil, da ni v nobeni zvezi z njo. Zdaj leži sum na dveh jezuitih iz Lombardije, da sta zakrivila to encikliko, a tudi ta dva se branita in pravita, da nista v nobeni zvezi s tem izvrstnim spisom. —

DROBTINICE.

— V nekaterih avstralskih krajih konji niso podkovani, ampak nosijo nekaj usnat čevljev.

— Preračunilo se je, da razvija orel pri letanju več kakor dve konjski moči.

— Telesne napake je najti pri otrocih ženskega spola večkrat, kakor pri otrocih moškega.

— Inženir Collot je iznašel tehniko brez uteži, ki tehta z natančnostjo desetstične grama.

— Na Kitajskem je kočljiva stvar, rešiti komu življenje. Ker rešitelj je potem primoran, rešenca popolnoma oskrbovati.

— V perzijski vojski je uveden čuden običaj, da morajo biti vsi stotniki in poročniki armade iz one province, iz katere so podložni vojaki.

— Mehi so že bili znani starim Skitom 569 p. K. Nek pastir, pripadajoč temu rodu, je prvi iznašel meh.

— Čebulo so oboževali in molili stari Egipčani dvatisoč let pred začetkom krščanstva. Prišli so sprva iz Indije.

— Največ kruha pojedó Danei; na osebo pride namreč 574 funtov na leto; tem slede Belgijci z 548, Francozi z 508, Nemci z 460.

— Ni še dolgo tega, ko so odpravili v Angliji običaj, da je moral vsak po dani prisegi poljubiti novi testament. Sedaj drži oni, ki priseže, sv. pismo v rokah.

— Japonci začnejo zidati hišo od vrha. Streho napravijo na lahkem lesenem ogrodju, in delavci so potem varni pred dežjem.

— Vdove na Kitajskem zelo častijo, in sicer zato, ker imajo v svojem mrtvem soprogu dobrega priprošnika v nebesih. Radi tega se redkokatera zopet poroči, ker s tem bi se odpovedala tej ugodnosti, kar je skoraj zločin.

Pazite na čistost.

Tekom poletja naj vsakdo, kolikor najbolj more, pazi na čistost. Znojnice se naj drži odprte, skoz katere odhaja pot. Seveda moramo poleg vseh drugih skrbí paziti tudi na notranjost našega telesa ter tudi istega držati popolnoma čisto, ako hočemo ohraniti osrčje popolnoma zdravo. Kakor hitro toraj opazite kak nered pri svojem sestavu, je čas, da rabite Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. Ono bo odstranilo vso nesnago iz telesa ter primoralo prebavne organe k vstrajnemu delovanju. Prvi sledovi od zabasanih organov je izguba slasti do jedi, telesne slabosti in slaba energija. Takrat pa ne odlašajte, ampak takoj rabite Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ŽE VEČ KOT IO LETNO UREDOVANJE

kot glavni zdravnik in ravnatelj
NA SLOVENSKEM ZDRAVIŠČU
V NEW YORKU

Vam je dosti dokaz, da je naš slavn svetovani

DR. J. E. THOMPSON

NAJBOLŠI ZDRAVNIK, in ima popolno izkušnost v zdravljenju vseh bolezni. — Ze dosti velika nesreča za vsakega je, ako ga napade bolezen, a še večji siromak je oni, kateri zaupa svojo bolezen v zdravljenje neizkušnemu zdravniku.

NI JE SPOLNE MOŽKE ALI ŽENSKÉ BOLEZNI

Katere Dr. J. E. Thompson bi se ne upal v najkrajšem času popolnoma ozdraviti, on Vam jamči za hitro in popolno uspešno zdravljenje sledečih bolezni:

Posledice onanije, triper, čankirja, impotenco, polnčijo ali gubitek moškega životnega soka; revmatizem. Vse kronične bolezni želodca, srca, glave, grla, vseh, ledic, pljuč, prs, mehurja; kilo ali bruh; Vse spolne bolezni na notarnji ženskih ustrojih; neredno mesečno čiščenje; belotok, padanje maternice, neplodivost; Vse kožne bolezni; srbečino, lišaje, uši na spolnih delih, i. t. d.

ZDRAVLJENJE VSEH BOLEZNIJ OSTANE STROGO TAJNO
ZATORAJ ROJAKI ako ste bolni ter želite v kratkem popolnoma ozdraviti, natanko in brez prikrivanja ali sramovanja opišite svojo bolezen v materinem slovenskem jeziku ter v pismu natanko naznanite, kako je bolezen nastopila, koliko časa traja, in vse druge podrobnosti ter pisma naslavlajte edino le na sledeči naslov:

SLOVENSKO ZDRAVIŠČE

DR. J. E. THOMPSON

342 W. 27th ST., NEW YORK, N. Y.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jasniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebuje občutljive medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavici. Priporoča se ga za preganjanje plinov iz drobja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potr sistem lepše kot katerikoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St. Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—3:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.
ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljšé pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Slobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Slobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski
narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg novega tudi
stari naslov.

CERKEV V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

Konfesijsko statistiko Zedinjenih držav ameriških je objavil urad za ljudsko štetje. Iz te razvidimo, da ni bilo leta 1906 v Ameriki nič manj, kakor 186 verskih korporacij, med katerimi jih je bilo 164 najrazličnejših vrst protestantske smeri. Število občin se je zvišalo na 212,230 proti 165,151 v letu 1890. Od skoraj 2000 občin (1 odstotek vseh) ni bilo mogoče dobiti poročil. Druge so štele, kot člane ali komunikante, 32,936,445 oseb. To so vpisani člani ali kdor ima že pravico, vdeleževati se verskih obredov. Ker se more pripadanje h kakikotovi cerkvi ali verski občini z različnih stališč opazovati, kakor so pač njeni predpisi, še ne moremo dobiti podobe o pravi razširjenosti in razdelitvi veroizpovedanj. Od 32,936,445 oseb, ki pripadajo kateri koli verski korporaciji, se jih je vpisalo 20,287,742 za protestante. Med temi je baptistovska sekta najmočnejša, ki ima 6,56 milijonov članov, tej sledi metodistovska z 5,75 milijoni, luteranska z 2,1 milijoni, presbiterijanska z 1,8 milijonom, in kristijanska z 1,4 milijonom. Vsaka drugih sekt šteje manj kakor 1 milijon članov. Rimsko-katoliška cerkev, ki nima sekt, ima 12,1 milijonov pripadnikov. K judovski korporaciji se priznava 100,000 rodbinskih glavarjev, tako da število judov pač ne bode presehalo pol milijona. Medtem, ko se je število protestantov od leta 1890 pomnožilo za samo 45 odstotkov, zaznamuje rimsko-katoliška cerkev 93,5 odstotkov, značilno razširjanje katoličanstva v Ameriki.

Statistika navaja nadalje premoženjsko stanje cerkvenih občin. Po tej znaša cerkveno premoženje v dolarjih:

	odstotkov
1850 90 milijonov	
1860 180 "	96,3
1870 370 "	106,8
1890 700 "	91,7
1906 1250 "	85,1

Iz teh števil je razvidno, da se množi cerkveno premoženje mnogo hitreje, kakor raste število pripadnikov, in umevno je, da zavzema v tem oziru rimsko-katoliška cerkev prvo mesto. Medtem, ko se je v zadnjih 16 letih pomnožilo premoženje vseh cerkvenih občin za 85 odstotkov, je naraslo ono katoliške cerkve za skoraj 148 odstotkov, protestanti se pa "zadovoljijo" z 148 odstotki. Absolutno vzeto je v posestvih protestantske cerkve nakopičene ga največ premoženja, ne manj kakor milijardo dolarjev, medtem, ko je posedovala rimsko-katoliška cerkev "samo" nekaj nad 1/4 milijarde premoženja. A mnogo je protestantskih sekt, ki z katoličani prav uspešno tekmujejo. Kljub temu korakajo katoliške občine kakor najbogatejše na čelu vseh.

Na vsako njeno občino odpade povprečno cerkvenega premoženja \$28.000. V tem jih prekašajo le židovske občine (\$30.000) in unitarijane (\$35.000).

Proti temu so dolgoviti občin razmeroma majhni: v splošnem znašajo samo 115 milijonov dolarjev, od katerih odpade na katoliško cerkev 50 milijonov. Saj je znano, da se posebno te odlikujejo, kadar je treba vernike pošteno oskubski in nakupiti veliko premoženje. Dolgovito morajo biti, da sežejo pripadniki radi ali neradi v mošnjake, in cerkev dela pri tem lep profit.

O obstoječih farah in farovžih

je poročalo samo 54,214 občin (25,4 odstotkov vseh), tako, da se ne izplača teh natančneje razmotrivati.

Vse sekte vzdržujejo nedeljske šole, katerih moč si moremo predstavljati le, ako izvemo, da deluje v 192,722 takih šolah 1,746.074 oseb, kakor učitelji in vodje, in da obiskuje nedeljske šole 15,337,891 učencev. Razun šol vzdržujejo nekatere sekte še misijonske šole, ki intenzivno delujejo. Posebno baptisti in metodisti vedo ceniti šole in jih znajo vporabljati v svoje svrhe.

Da vzdržujejo sekte in cerkve vojsko duhovnikov, je znano. V letu 1906 jih ni bilo nič manj kakor 164,830. V letu 1890 jih je bilo samo 111,036, tako, da je njih število tekom šestnajstih let naraslo za 53,794. To je za 48,4 odstotkov. Na protestantske sekte odpade 46,451 (1890: 99,605) duhovnikov, med temi na baptiste 43,790 (25.646), metodiste 39,737 (30.000), presbiterijance 12,456 (10.448) itd. Katoliška cerkev je imela 15,177 (9166) duhovnikov.

Vsega prebivalstva je bilo v Zedinjenih državah leta 1906 84,246,252 oseb proti 62,947,714 v letu 1890. H kateri koli cerkvi ali sekci pripadajoči se je priznalo 1906 60,9 odstotkov proti 67,3 leta 1890. Samo 39,1 odstot. (32,7) se jih ni priznalo kakikotveni občini. Največji del, skoraj četrtina vsega prebivalstva, proti 22,3 odstot., se prišteva protestantizmu. Še bolj, kakor število protestantov, je naraslo število katoličanov, kar pa vsled pretežne večine katoliških novih naseljencev ni nič čudnega. Leta 1890 jih je bilo komaj 10 odstot., a 1906 so že zbrali 14,3 odstotkov prebivalstva pod svojo zastavo. Katoličani razvijajo, kakor vidno, posebno močno agitacijo, in kakor se kaže, z dobrim uspehom. V nekaterih državah imajo katoličani že sedaj večino.

Značilno za plemensko stališče ameriškega prebivalstva je, da obstojajo v posameznih sektah še posebne občine za zamorsko prebivalstvo. Tu krščanstvo ne uspeva. Nasprotje med belimi in zamorci ni samo v razliki plemen, ampak je v glavnem gospodarsko. Zanimivo je, da se take gospodarske razlike tudi z obsežno, ljubezen govorečo krščansko vero, ne more spraviti s sveta. Za vsakega, razsodno mislečega človeka, to seveda ni nič novega; saj se razlike istega "naroda" kljub "enakosti vseh pred bogom", ne dajo izbrisati.

NEKAJ O ZAKONIH.

(Iz knjige Leva Tolstoja: Sužnjištvo našega časa.)

Kaj so zakoni in kdo dovoljuje ljudem, da jih predpisujejo?

Še druga veda je, ki je še starejša, lažnjivejša in nejasnejša, kakor je nacionalna ekonomija (gospodarstvo) katere služabniki so spisali tekom stoletij neštevilo knjig (ki so si navadno v protislovju), da bi na to vprašanje odgovorili. Ker pa namen te vede, kakor tudi namen politične ekonomije, ne obstoja v tem, pojasnjevati, kaj je in kaj mora biti, ampak v tem, da se dokaže, da mora to, kar je, tudi biti, se lahko v tej vedi najde mnogo razmišljanj v pravu, v predmetu in osebi, in državni ideji in podobnih stvarih, ki niso samo za ročence, ampak tudi učitelje vede nepojmljivi: na vprašanje, kaj je zakon, ni točnega odgovora.

Veda ga označuje za izraz volje vsega ljudstva. Ker pa vedno več ljudi, ki prelomijo postavke, ali jih hočejo prelomiti, a tega samo iz strahu pred kaznijo ne storijo, je jasno, da ne moremo pod zakoni na nikak način razumevati izraza ljudske volje.

Imamo n. pr. postavke, ki prepovedujejo prodajo opojnih pijač ob gotovih dnevih, opojne pijače ne sme nesti čez mejo, da se ne sme porabljati tujega zemljišča, da se ne sme delati vrednostne, da se ne sme rabiti tuje lastnine.

Vse te postavke in mnogo drugih so jako različne in imajo tudi različne razloge, a nobena ne izraža volje vsega ljudstva. Skupnost imajo postavke v tem, da more poslati zakonodajalec oborožene ljudi tja, kjer so se nekaterniki pregrešili proti postavkam, da jih tepejo, oropajo svobode ali celo ubijejo. Postava pa dovoljuje

je tudi, da se ravna tako z ljudmi, ki niso prelomili postav.

Če kak človek od njega zahtevanega dela noče oddati v podobni davkov, bodo prišli oboroženi ljudje in mu vse vzeli, kar se od njega zahteva. Če se zoperstavi, bode tepen, oropan svobode ali celo usmrten. Istotako bi se pripetilo tudi onemu, ki bi hotel rabiti tuje zemljišče. In onemu, ki bi, da uteši svoje potrebe, rabil za delo predmete, ki so tuja last; prišli bodo oboroženi ljudje, in mu vzeli kar je vzel in če se bo zoperstavil, ga bodo tepli, oropali svobode ali ubili. Tako se bo pripetilo tudi onem, ki se zoperstavi človeku, ki ga četrta, mu sesa kri, a ima moč v svojih rokah.

Izmišljene so bile že razne ustave, od ameriških in angleških, do japonskih in turških. Po teh bi morali ljudje misliti: da so postavke v vseh državah skovane po njih volji. A vsi vedo, da niso postavke samo v despotičnih, ampak tudi v baje svobodnih državah, kakor Ameriki, Angliji in Franciji, dane po volji vsega ljudstva, ampak po volji onih, ki imajo moč in oblast, in so vsled tega povsodi in vedno one postavke v veljavi, ki so koristne za mogotece. Izpolnjujejo se pa vedno in povsodi samo s silo, da se navidezno svobodni narod oropa svobode, se ga nabije ali ubije; in to se tudi ne more preduragati.

Drugače že vsled tega ne more biti, ker zahtevajo postavke izpolnitev gotovih vodil. Ljudi se more pa prisiliti le z udarci, oropanjem svobode in umorom, izpolnjujejo gotova vodila, to se pravi to, kar drugi od njih zahtevajo. Samo ena moč je, ki more prisiliti ljudi, da izpolnjujejo postavke, t. j. voljo drugih, in ta je sila. Ne navadna sila, kakor se je poslužujejo ljudje v navalu hipne strasti, ampak organizovana sila, katere se poslužujejo mogotci, da prisilijo druge ljudi, izpolnjevati od njih postavljene zakone.

Bistvo postav torej ni v predmetu in osebi, v pravu državne ideje, v volji vsega ljudstva in podobnih nejasnih pojmi, ampak v tem, da nahajamo ljudi, ki razpolagajo z organizovano silo in imajo zmoglost, druge ljudi prisiliti, da izpolnijo njihovo voljo.

Po vsem tem bode natančna, vsem razumljiva in neoporekljiva razlaga postavke sledeča:

Postave so od ljudi, ki imajo organizovano silo v rokah, postavljene določbe, in kdor jih ne izpolnjuje, se izpostavi udarcem, oropanju svobode in celo smrti.

V tej razlagi je tudi odgovor na vprašanje: Kdo dovoljuje ljudem nalagati postavke? — Nalagati postavke ljudem dovoljuje organizovana sila.

Za zunanje oglase ni odgovor: no uredništvo ne upravnštvo.

Najmodernejši fotografij-ski závod v Ameriki

Izdelujemo slike v vseh velikostih. Prídite k nam!

Nemecek

1439 W. 18. cesta
nasproti Č. S. A. dvorane.

Rojaki, podpirajte trvdke, ki oglašujejo v Glas Slobode in pri nakupu vselej omenite Glas Slobode. To pomaga listu.

ŽRTVE PREMGOVIVH ROVOV.

Te dni so z velikim veseljem poročali iz Washingtona, da je število žrtev, katere so zahtevali premogovi rovi v letu 1909, manjše, kakor število žrtev leto pred tem. A takim oficijelnim poročilom, ki prihajajo iz državnih uradov za statistiko, ne smemo slepo verjeti. In da to poročilo ne odgovarja resnici, je dokazano. Izkazalo se je namreč, da enostavno ni res, kar zatrjuje statistik geologičnega urada, ko pravi, da je število žrtev premogovih rovoov manjše, kakor je bilo ono preteklega leta.

Nasprotno je res, da je bilo leta 1909 več ameriških premogarjev pri izvrševanju svojega poklica ubitih, kakor leta 1908.

Kako pa pride potem statistik geologičnega urada do svojega zatrjevanja? Prav lahko. Računil ni namreč največje nesreče v enem premogovem rovu, one v Cherry, Ill., "ker ni bila oficijelno poročana." Na ta način se mu je posrečilo, sestaviti statistiko, ki res ne izkazuje toliko žrtev, kakor ona iz leta 1908. In radi tega sedaj vesela naznaniša: "Manj mrtvih v premogarskem obratu, kakor preje!"

Pravilne številke so sledeče: V letu 1908 je bilo pri izvrševanju svojega poklica v premogovih rovih Zedinjenih držav usmrtenih 2450 delavcev. Število smrtno ponesrečenih premogarjev v letu 1909 znaša brez žrtev v Cherry, Ill., 2412, torej 38 manj, kakor leto prej, in radi teh 38 žrtev manj so zagnali tako zmagoslaven krik, ki je pa samo izraz slabosti vesti. V Cherry, Ill. je bilo usmrtenih 393 ljudi. To znaša skupaj 2805 žrtev delavskih življenj v enem letu in pri eni industriji.

A v resnici je število žrtev premogarskega obratovanja še večja, kakor jih zaznamujejo te številke.

Združene države tvori 46 posameznih držav, (sedaj z dvema novima 48). Od vseh teh držav jih je poročalo samo 26 o nesrečah v premogarski industriji. Res je, da v mnogih državah, ki niso poročale o nesrečah, ni premogovih rovoov. Toda to ne velja za vseh dvajset držav, ki niso tozadevno nič poročale. In gotovo je, da bi število žrtev še naraslo, če ne bi te države molčale.

V drugem je tudi gotovo, da niso bile vse nesreče poročane.

Samo iz 22-ih od 26-ih držav, iz katerih predležijo poročila, so bile naznanjene številke od oficijelne strani. V ostalih štirih državah so lastniki premogovih rovoov sami poročali, koliko delavcev so umorili. In tako si lahko mislimo, kaj se poroča, če mora morilec sam podati obračun o svojih umorih.

In tudi v drugem je število smrtno ponesrečenih žrtev v premogarstvu večje, kakor naznanjeno. Po, od statistike geologičnega urada izdanem poročilu, se je število nesreč, pri katerih prizadeti niso ostali na mestu mrtvi, v letu 1910 zvišalo. Poročano je bilo 7979 slučajev, pri katerih se je navedlo ponesrečence kot ranjene, 1200 več, kakor preteklo leto. Od teh jih je umrlo mnogo po nekoliko dneh nesreče, in te, kakor smo že v nekom prejšnjem članku povdarjali, ne navedejo za mrtve, ampak kakor ranjene, dasi ravno je veliko teh žrtev mrtvih. V splošnem je zelo nizko računano, če vzamemo za leto 1909 3000 delavcev, ki niso pačali dela s smrtjo. Število 3500 bi bilo gotovo pravilnejše, če ne prištejemo smrtnih nesreč v rudnikih. 4000 usmrtenih rudarjev na leto v Zedinjenih državah ni pretirano število.

Napram tem 4000 delavcem, ki so bili v enem letu usmrtni pri eni ameriški industriji, je vedno na mestu povdarjati, kako majhne so bile primeroma izgube človeških življenj v naših vojskah. — V sedmih letih ameriške revolucionarne vojske, od leta 1775 do 1781, je bilo v vseh bitkah ubitih 1735 oseb. Premogarska industrija sama zahteva od ameriških delavcev v enem letu dvakrat toliko življenj.

In oni, ki so se borili na bojnem polju, dobijo penzijo, oskrbo. A one, ki se bojujejo na bojnem polju industrije, niti ne štejejo. Za natančno število teh ne vedo. In, ali je že kdo čul, da bi zanje skrbeli, jim dali pokojnino, ali skrbeli vsaj za preostale?

Največji čudež današnjega dne.

Tel grafično pošiljanje denarja
v stari kraj za 50 centov.

Vsaki, kateri plača 50 centov več, kakor je navadno plačal pri pošiljanju denarja po pošti, pošlje zdaj lahko vsako svoto denarja telegrafično v stari kraj.

Denar je že drugi dan v Evropi nakazan in izplačan a čez 10 do 12 dni dobi pošiljatelj v Ameriki originalni receptis evropske pošte. Prijemnik denarja v starem kraju ne plača niti vinarja, kadar prejme denar. Ni potrebno, da se mi pošlje evropska adresa prijemnika ali kako drugo naznani poprej. Nikdo drugi na svetu ne more tako po ceni pošiljati denar brzojavno v staro domovino.

Puskusite in preprčajte se.

Denar pošljite meni po Money Orderu, čeku, ekspresu ali v registrovanem pismu. Pišite po cenik in navodila.

Kdor mi pošlje naslovov, dobi lepo darilo.

IVAN NEMETH,
Biv cesarski in kraljevski konsul, agent.

457 Washington Street, New York, N. Y.

EDINA VINARNA

ki toči najboljša kalifornijska
in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj Vam ga pridelamo na dom — brezplačno!

Naše vino je izvrstno in kdor ga je pil, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došili!

Jos. Bernard 1903 Blue Island Ave.

Telefon Canal 842.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trpentinovega olja iz korenin, nabiranja različnih rož in vseh nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojece na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40.000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljal se bode stara pesem. Kar se danes nudi za \$16 akor, predao mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10.000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od \$50—100 v pridelku pavole, \$30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen družih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je \$16.00 akor, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. \$6.00 na akor takoj in ostanek na 6% obresti poljubno.

F. GRAM REALITY CO. NAYLOR, MO.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER	MAGNET	GRANAT
-------	--------	--------

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ užitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Angleščina

brez učitelja! Slovensko - Angleška Slovnica, Tolmač in Angl. Slov. Slovar stane samo \$1.00, in je dobiti pri

V. J. KUBELKA

538 W. 145 St., New York, N. Y.

Pišite po cenik knjig!

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPREDSEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Jos. Klaužar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Znamenita obletnica: križarji.

Priredil A. H. SKUBIC.

Litva se je majala pod groznim navalom Nemcev. Prve vrste, najbolj oborožene in sestavljene iz najhrabrejših bojarjev, so popadale hipoma na tla. Ostali so se besno sprijeli s križarji, toda nobena hrabrost, noben pogum, nobena človeška moč jih ni mogla ubraniti poraza. Temu tudi ni moglo biti drugače, ker na eni strani so se borili vitezi, popolnoma vkovani v železne oklepe, na drugi pa ljudje, v resnici krepki in hrabri, toda na majhnih konjih in pokriti samo s kožami. Zaman si je prizadeval vstajni Litvin priti do nemške kože. Sulice, kopja, sablje, železni in kameniti buzdovani so se odbijali od železnih oklepov tako, kakor od skale. Težki bojevniki in konji so gajali nesrečne Vitoldove vojske, lomili njihove meče in sekire, ter jih ubijali s konjskimi kopiti. Knez Vitold je pošiljal v to mesnico smrti neprestano nove in nove oddelke, toda zaman je bil ves upor, zaman vsa hrabrost; nič ni pomagalo, vse je ležalo v krvi! Prvi so zbežali Tartari, Besarabei in Valahi; kmalu je padla litevska stena in divji strah in trepet je prevzel vse bojevnike.

Večina te vojske je zbežala proti ljubckemu jezeru, a za njimi so drville glavne nemške moči, ki so sekale upornike tako grozno, da je bilo kmalu vse polje pokrito z mrlji.

Drugi manjši del Vitoldovih čet, v katerem so bili tri smolenski polki, se je umikal proti poljskemu križu in za njimi je drvil šest nemških praporov, katerim so se pozneje pridružili še oni, ki so se že vračali iz seče. Dobro oboroženi smolenci so se jim hrabro postavili po robu in bitka se je spremenila v pravo klanje. Potoki krvi so zalivali vsak korak, vsako ped zemlje, eden smolenski polk je bil pobit skoro do slednjega moža, med tem ko sta se druga dva besno branila. Vse je izgledalo, kot da besnih Nemcev ne pridržuje nobena sila. Posamezni vitezi so spodbadali svoje konje ter zdrvili slepo z mečem v roki med najgostejše vrste sovražnikov. Vdarec njih mečev in sekir so bil prav nadčloveški in ves ta pród, bobijajoč in teptajoč je zdrvil končno z boka proti poljskemu načelnemu in glavnemu oddelku, ki se je takisto že celo uro boril z Nemci, katerim je načeloval Kuno Lichtenstein.

Lichtensteinova stališča ni bilo tako lahko, ker je bila tu večja enakost orožja in konj, enaka pa je bila tudi bojna izurjenost. — Poljska kopja so odbila Nemce, zlasti radi tega, ker so prvi vdarili na nje tri grozni polki, namreč krakovski in še druga dva, pod poveljstvom Henrika Brothica in Pavla iz Tačeva. Toda prava borba je nastala šele takrat, ko so bojevniki polomili svoja kopja ter pograbili za meče in sekire. Tu je vdaril ščit ob ščit, spoprijel se človek s človekom, da so padali konji, prevračali se bojni prapori, pokale čelade pod vdarci buzdovanov, železo se je oblivalo s krvjo in vitezi so padali iz sedel kakor požagana drevesa. Oni križarji, ki so spoznali že pod Vilno, kako se borijo Poljaki, so vedeli, kako žilavi in

neprestrašeni so ti ljudje, toda novincev se je polasčalo osupnjenje, strahu podobno. Marsikateri je nehote ustavil konja ter srpo zrl pred se, ali predno si je domislil, kaj ima storiti, je že izginil pod groznim vdarcem poljske desnice. In prav tako kakor se siplje toča iz črnega oblaka na rodovitno polje, tako gosto so padali grozni vdarci, sekali meči, vdarjali buzdovani, sekale sekire, sekali brez odih in milosrdja, pod njimi pa so kakor v kovačnici žvenkljali oklepi, in smrt je nalik vetru ugašala življenje, vzdihljaji so se izvijali iz prsi, vgašale so oči in junaške glave so se pogrezovale v večni sen.

Vitez je sekal viteza; nobenega prizanašanja niso poznali. Boj na življenje in smrt!

Z vitezkimi gosti se je poprijela kraljeva dvorska četa pod vodstvom Teleka iz Želihova. Ondi je Pavla iz Tačeva z nadčloveško močjo prevračal ljudi in konje, razbijal železne čelade, kakor ke jaje lupine in napadal sam cele tolpe. Poleg Pavla so šli Lesek iz Goraje, Pavla iz Vihuča, Mastislav iz Skrinjeva in še dva Čeha. Tu je boj dolgo trajal. Ker so vdari na jeden poljski prapor trije nemški, jim je 27 prapor pod Jankom iz Tarnova dospel na pomoč. Nemci so bili odbiti za kakih 100 korakov od mesta, na katerem so se bili prvič spoprijeli s sovražnikom.

Še dalje jih je vrgel veliki krakovski polk, katerega je vodil sam Zindram. Na njega četu med praporski je stopil najstrašnejši izmed vseh Poljakov Zaviš Črni. Ob njegovem boku so se bojevali njegov brat Farujej, Florjan Jelčnik, Škrabek iz Gora in slavni Lis iz Targoviska, Pašek Zlodi in več drugih viteзов. Tu je bil boj strašen. Vitezi so drveli naprej

balik črnemu oblaku, iz katerega švigalo pogubonosne strele.

Poznanski polk, kateri je imel na svojem praporu orla brez kroge, se je boril takisto na življenje in smrt, nadškofjski in trije mazoveški prapori pa so se tekmovali z njimi. V deradskem polku sta se posebno odlikovala Zbišek iz Bogdanca in Špaha in njegov stric Matija, kateri je iz stare mrznje iskal Kuna Lichtensteina in ga potem, ko ga je bil že suženj oprostil, v dvoboju ubil.

Na obeh straneh je palo že tisoč vitezov končno pa so se jele pod groznimi napadi Poljakov zibati nemške vrste. V tem hipu pa se je pripetilo nekaj, kar je moglo odločiti izid vse bitke.

Christ ist erstanden! — Poljski prapor je pal!

Nemški prapor ki so se vračali od zasledovanja Litvinev, pijani zmage, so vdarili v bok poljske vojske na levem križu.

V mislih, da je že vsa kraljeva vojska razbita in zmaga že dobljena, so se vračali Nemci v velikih in neurejenih krdelih s krikom in petjem, kar zagledajo med seboj grozno klanje in zmagonosne Poljake, ki so porivali pred seboj nemške čete.

Križarji pobesijo glave in gledajo pred se nekaj časa začudeno, na to pa se spodbodejo konje in se zakade v ljuto borbo.

In tako je udarilo krdelo na krdelo in kmalu je na tisoč in tisoč križarjev napadalo vtrujene poljske prapore. Nemci so radostno zakričali, ko so videli, da jim prihaja pomoč.

Okrutna borba se je znova razvnela na vsej črti. Zemlja se je zalila s potoki krvi, nebo se je pokrilo z oblaki, oglasil se oddaljen grom, kakor bi se nebo samo hotelo pomešati med to grozno klanje.

Zmaga se je že začela nagibati na nemško stran. Poljske vrste so se začele zibati in Križarji so enoglasno popevali zmagonosno pesem:

“Christ ist erstanden”

Ali tu se zgodi še nekaj groznega.

Jeden križar, ki je že ležal na tleh, razparal je z nožem trebuh konju, na katerem je sedel Martin iz Vrotimev, noseč veliko, vsej poljski vojski sveto, kraljevo zastavo s kronanim orlem. — Konj in zastavonoša padeta oba h krati in z njima vred pade tudi zastava.

V tem trenutku se na sto železnih rok stegne po njej in iz vseh nemških vrst se izvije vzkliz vesolja. Zdelo se jim je, da je nastal konec, toda prevarali so se.

Poljski vojaki so sicer zakričali kakor jeden mož, ko so videli, da je padel sveti prapor, toda v tem klenu ni bilo strahu, marveč besnote. Kakor razjarjeni levi in tigri zdrveli so najhrabrejši možje na ono mesto od obeh strani in opazovali se je dozdevalo, da je grozna nevihta začela razgrajati okoli zastave. Ljudje in konji so se pletli v orjaški kolobar, iz ka-

terege so se dvigale roke, odsevali meči, biskale sekire, vdarjalo železo ob železo, čulo se divje vriskanje, kot bi stoteri voji peklenščkov zavreščali. Dvignil se je prah, iz njega pa so dirjali zaslepljeni konji brez jezdecov, s krvavimi očmi in razkodranimi grivami.

To vse je trajalo le par trenutkov. Niti jeden Nemec ni ušel živ iz te mešjave, čez trenutek pa je znova zaplapolala nad poljskimi vrstami rešena poljska zastava, katero je razvil veter, da je zmagonosno plapolala v znamenje nade in zmage za poljske viteze.

Vsi polki so jo pozdravili z zmagonosnim klicem in udarili tako strastno na Nemce, kakor bi se bila podvojila moč v vsaki četi, v vsakem vojaku.

Nemški polki so se zopet začeli premikati in umikati. Tujezemski vitezi so plaho in slepo zdrinjali iz gnučje, večina belih plaščev, katere so nosili Križarji nad oklepom je ležala na tleh v krvi.

Zadnje sredstvo.

Težak mir se je polastil sre križarskih vitezov, kajti razumeli so, da njih rešitev je odvisna samo od velikega mojstra, ki je načeloval šestnajsterim praporom.

Ulrik zroč z višine na bitko je tudi spoznal, da je napočil usodepoln trenutek, zato je takisto odjedzil s svojim železnim oddelkom, drve kakor vihar, ki žene pred seboj sivo-temen, leden oblak.

Toda še poprej se prikaže na svojem zasopljemem konju pred tretjo poljsko vrsto, ki se še doledaj ni vdeležila boja, slavni Zindram iz Maškovic, ki je sledil vsemu ter pozorno opazoval ves razvoj bitke.

“Pripravite se! Priprave se!” je klical z grmečim glasom Zindram, ki je jezdil nalik blisku mimo svojih čet.

“Naprej! Naprej! Složno!” In šli so najemniki in domačini, kmetje iz Poljske in Šlezije, ki so pred to vojno zbežali v kraljevino, Mazurji izpod Elka, ki so ušli Križarjem. Od kos, cepcev in kopja se je zjasnilo in razsvetlilo celo polje.

V pravem bojnem redu so dospeli na bojno polje.

“Udari!” zakličejo poveljniki. “Uf!” In vsakteri vzdihne, kakor drvar, ki prvič zavihti s težko sikero, potem pa so sekali in podirali sovražnika, kot jelše v gozdu.

Krič in bojni hrup pa se je razlegal do neba. V tem času je pridrel veliki mojster s svojimi prapori in zagnal se je v borbo liki-ranjenemu levu.

“Nemci, Nemci! Sam veliki mojster”, se je slišal glas, poljski prapori pa so se na to premaknili in odjedzili v največji naglosti nad sovražnika.

Nadaljevanje na 8. strani.

P. N. NAROČNIKOM!

Vse one naročnike, ki so nam še kaj na dolgu, prosimo, da zaostale zneske čimprej pošljejo.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
 VOZIJO IZ AVSTRO-
 OGRSKE V NEW
 YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

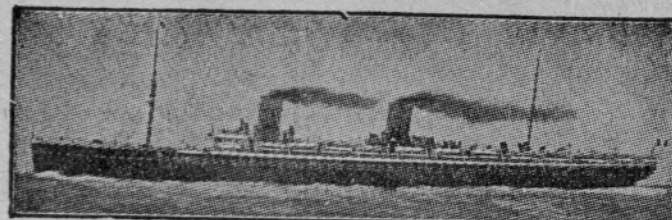
Oceania 17. Avg. 1910 | Argentina 14. Sept 1910
 M. Washington 31. Avg. 1910 | Oceania 5. Oct. 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
 2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
 FRANCOSKA PROGA
Compagnie Generale Transatlantique
 GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi,
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila. Pristanišče 57 North River v 10. ul. 15ta St., New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.
 Glavni zastop na 19 State St. New York.
MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad,
 na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.
 Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
 A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK
 Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina
 1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.
 Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.
Izdelujoči zlatninar.
 OČI pregledamo zastonj.

Kašparjeva Državna Banka,
 vogal Blue Island Ave. & 19. ul.
VLOGE \$3,000,000.00
GLAVNICA . \$200,000.00
PREBITEK . \$100,000.00
 Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifarte in posojujemo denar na posvetila in zavarovalne police.

The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
SAMO NEVEDNI IN NEISKUŠENI ZDRAVNIKI
 oglašajo po časopisih in se smatrajo zmognimi zdraviti raznovrstne bolezni.

Ti zdravniki poskušajo potom oglasov bolne Slovence na to pripraviti, da jim svoje zdravje poverijo. A naši rojaki niso tako nesposobni, da bi jim svoje zdravje poverili in se dali od takih neiskusnih in nevednih mazacev zdraviti. Vsakemu izmed naših rojakov je znano, da nijednemu zdravniku ni mogoče ozdraviti vseh bolezni. Nekateri zdravniki so zmogni ozdraviti te bolezni, toda ne razumejo zdraviti vseh bolezni. Naprimer zdravnik, kateri je zmogen ozdraviti tuberkulozo, bi morda ne bil zmogen ozdraviti srčne napake ali kake druge bolezni. V sled tega imamo v sedanjih modernih časih slovesne bolnišnice in zdravniške zavode. V takih bolnišnicah in zdravniških zavodih najdete najiskušeneje in največje zdravnike, kateri skupno razumejo ozdraviti vsako in vse bolezni. Ako trpite na pljučah, je zdravnik tu, kateri Vam zdravi predpiše, in ozdravi te bolezni, ako trpite na slabi krvi, je zdravnik tu, kateri Vas ozdravi te bolezni in ako trpite na kakej drugi bolezni, je zopet zdravnik tu, kateri Vas ozdravi na osebno bolezni, in tako skupno zdravniki zamorejo ozdraviti vse bolezni.

Na tej podlagi je slavni Dr. E. O. COLLINS ustanovil THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE kateri zavod zavzema danes prvo mesto ter je jeden izmed najslavnejših in najmodernejših zavodov na vsetu. Zdravniki v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE ne prakticirajo zdravl ampak so največji in najiskušeneji zdravniki, kateri skupno so že ozdravili vsakovrstne bolezni, ter so zmogni ozdraviti tudi vas.

Ker imate toraj ta sloveči zavod na razpolago, ne izpostavljajte vašega zdravja in življenja, zdravnikom kateri oglašujejo po časopisih in o katerih še nikdar čuli niste. Ne spustite se jim na limanice samo radi tega ker vidite njih slike v oglaših in raznih časopisih. Samohvala teh zdravnikov je sicer jako velika, a uspeh in njih znanost je jako slabo.

Brez izjeme, kako bolezen imate, pišite takoj v svojem materinem jeziku ali pa pridite osebno v THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE in prepričali se bode, da ste tudi vi jeden izmed tisočih ozdravljenecv kateri so pripravljene potrditi, da so poskusili prej raznovrstne zdravnike, kateri vam pa niso zamogli pomagati in ozdraviti, nakar ste se konečno obrnili na THE COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE kjer ste našli takojšnjo pomoč ter bili potom metode teh slavnih zdravnikov zopet popolnoma ozdravljeni.

V tem slavnem zavodu, je bilo ozdravljenih, v pretečenih 14 letih več bolnikov kakor skupno pri vseh ostalih zdravnikih. Vse kar Vam je storiti obrnite se zaupno v ta zavod kjer Vam bode takoj pomagano. V dokaz popolnih uspehov, vam leži na razpolago na tisoče zahvalnih pism od ozdravljenih bolnikov iz vseh delov sveta, kateri so že obupali nad svojim zdravjem, a potom metode zdravnikov THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE pridobili zopet zaželjeno in trdno zdravje, katerega se še dandanes veselo. Vsa pisma naslovite na Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnateljod;

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 W. 34th St., New York City
 URADNE URE SO: vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan. Vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

Dr. E. O. COLLINS.

ustanovitelj

Ako trpite na:

Želodčne bolezni, slabi prebavi, drizgi, kožni bolezni, ali ako imate reumatizem, glavobol, škrofeljne, hripavost, nadohu ali jetiko, srčno napako, nervoznost, zlato žilo, kilo, ali bolezen pljuč, jeter, ledic, ušes ali oči, Napihjenost trebuha, katar v nosu, glavi, vratu ali želodcu. Trablju, neurgio, mazulje ali kake druge notranje ali vnanje bolezni, kakor tudi tajne spolne bolezni, pišite ali pa pridite osebno, na navedeni naslov na kar Vam bode pomagano.

Pišite takoj danes po jedno znamenitih in prekoristnih od Dr. E. O. Collins-a spisanih knjig, katero dobite povsem brezplačno.

DOPISI.

PREMOGARJEM V PREVDA-
REK.

Cenjeni rojaki: —

Uverjen sem, da je mnogo naših rojakov v Ameriki, ki pripadajo k organizaciji U. M. W. of A. Pri tej organizaciji je več stotisoč delavcev. Sedaj pa vprašam, koliko rojakov pa pozna pravila te organizacije? Koliko rojakov bo vedelo povedati, kam je šel oni denar, katerega smo morali z mesečnimi prispevki in odstotki plačevati? Kaj so nam vse obetali pred 1. aprilom. Marško bode rekel: kaj drugega, kakor štrajk. Unijski sobratje! Odgovorite mi prosim na vprašanje, kdo ima kaj od onih obljub, katere smo slišali pred štrajkom. Naj le vsak preračuna, koliko je že moral plačati, in koliko je dobil, kadar je štrajkal in se potegoval za svoj obstanek. Naj služi v dokaz temu slovenskim delavcem sledeče: Sedaj štrajkamo že nad 3 mesece in vsega skupaj smo dobili nekaj čez \$10.00, nekateri pa še toliko ne. Dragi sobratje, opominjam vas, da povsodi zahtevate pojasnil od unijskih uradnikov, koliko denarja je prišlo v blagajno, kam je šel, in zakaj!

Mogoče bode kdo mislil, da piše to skab, ker kaj takega vprašuje. Temu ni tako, a če bode se tako dogajalo nadalje, bomo skoraj prisiljeni, izgubiti zaupanje v že omenjeno organizacijo. —

In še nekaj! Rojaki, zahtevajte povsodi pri zborovanjih pojasnila, kaj se je sklenilo. Naj se vam razloži v jeziki, katerega povesem razumete, ker je to velike važnosti za vsakega posameznega rojaka. Mnogokrat se pripeti, da ne dobi kdo kaknega dela plačane. In zakaj? ker marsikdo ne ve, koliko mora dobiti plače po unijski pogodbi. Večina rojakov ve samo, koliko se plača od vage in yarda, oziroma mere. Vsakdo bi moral zahtevati knjižico, v kateri so napisane vse pogodbe, ki so bile sklenjene na konvenciji. Boss gotovo ne bode pravil naznanil.

Opominjam tudi rojake, naj se vedno udeležujejo unijskih sej, pri katerih naj naznanjajo svoje težnje in zahtevajo svoje pravice. Kdor ne ve, kaj se je pri seji sklenilo, se tudi ne more ravnati po pravilih. Volitve so velikega pomena. Vsakdo naj voli kandidata, o katerem je prepričan, da bode zastopal njegove interese.

Nadalje prosim rojake, katerim so znane unijske razmere, naj jih popiše v Glas Svobode. Kaj in kako se dela z denarjem, katerega nabiramo potom prispevkov. In vendar ne dobimo, kadar štrajkamo dovoljne podpore. Takrat nas oni, ki imajo denar v rokah, pustijo na cedilu. Zakaj pa druge organizacije podpirajo svoje člane? Ali ni U. M. W. of A. ravno tako društvo, kakor so druga? Mislim, da bi morala organizacija bolj gledati na svoje člane in da bi jih morala v boju za zmago nad kapitalisti bolj podpirati. To je moje mnenje in mislim, da upravičeno.

Anton Potokar.

Girard, Ill.

Cenjeni urednik: —

Prosim, ponatisnite moj dopis v našem listu Glas Svobode. Dalj časa sem se že pripravljval, da sporočim kaj iz naše nasebine, a sem vedno odlašal v upanju, da se štrajk kmalu konča. A kakor znano, štrajkamo še vedno in to od 1. aprila. Stojimo trdno kakor skala in tako bomo tudi ostali, ker v slogi je moč. Skabov nimamo in nam torej ne delajo nadlege, kakor se to dogaja v Pennsylvaniji. V vsem se strinjam z do pisnikom iz Stanton, Ill. v katerem priporoča dopisnik, da bi rojaki bolj agitirali za list Glas Svobode, da bi mogli izhajati vsaj po dvakrat na teden. Pri nas je sedaj vsled štrajka za tak agitacijo neprimerno čas. Kakor hitro pa bo štrajk končan, se poprimemo agitacije. Saj je tudi potrebno, da razširimo naš delavski list, kakoršen je Glas Svobode, ki se poteguje za delavske koristi. Seveda, kar je v Ameriki slovenskih listov, vsak piše, da je delavski list. A preberimo te "delavske" liste stran za stranjo, pa se takoj prepričamo, da jim za delavce ni nič mar.

V družbenem oziru smo dobro preskrbljeni. V Virides, Ill. ima-

mo dva podporna društva, kar je veliko za razmeroma majhno naselbino. Skoraj vsak naših rojakov je zavarovan pri obeh društvih. —

Koncem svojega dopisa pozdravljam vse zavedne Slovence, Tebi Glas Svobode pa želim obilo uspehov in izražam upanje, da Te bodo rojaki vsestransko podpirali in da bomo potem imeli prvi delavski list, ki bo izhajal po dvakrat na teden.

Anton Fisher.

Pueblo, Colo.

Cenjeni urednik: —

Če bi vedel, da ste Vi kaj krivi, pa bi Vas prav gotovo prijel nekoliko za ušesa. In zakaj? Le nekoliko potrpljenja, pa takoj izveste. Popolnoma ste namreč pozabili poslat v Pueblo 24. številko Glas Svobode. Noben naročnik je ni dobil in že smo mislili, da one številke sploh ne bomo brali. Umevno je, da je to dejstvo jako veselilo gotovo puebske "izvoljene". Hodili so od hiše do hiše in povpraševali, če res ni prišel Glas Svobode.

Dva izmed teh pajacev sta potem priromala v neko tukajšnjo gostilno in vsi smo že mislili, da sta prinesla nagrado za rešeno uganke. A zmotili smo se. Romarja sta prišla samo pogledat, ako je Vaš list prišel. Ko sta ga videla ležati na mizi, sta planila po njem, se stisnila v kot in ga začela pridno čitati. Ej, ej, pajaca! kaj bode, ako vajin paša izve, da čitate Glas Svobode. Ali se ne bojita, da bodeda morala klečati za pokoro na pesku? ... Junaka sta zares, katerima ni para. V gostilno prilezeta, kakor polita kužka in planeta po Glasu Svobode, kakor plane eigan po čiku. Da, da, po G. S. vsak rad plane in posebno ga priporočam onima dvema. Ne more jima škodovati, kvečjem le koristiti, ker v njunih glavah je ajdova slama.

Rad bi vendar vedel, kaj je z uganiko in kdo je dobil obljubljenno nagrado za rešitev iste ...

Cenjeni urednik! Naj za danes končam, a pazite, da ne boste pozabili na Pueblo, ker če se še enkrat pripeti, da list Glas Svobode ne pride semkaj, znajo naši backi veselja popokati. Tega jim pa vendar ne želite, kali? Pozdrav vsem naročnikom Glas Svobode. "Rokovnjač."

Dostavek: Ni naša krivda, ako lista niste dobili. Odposlali smo ga, kakor odpošljamo druge v razne kraje. Čudno se nam pa zdi, da vedno pri pošiljlatvi v Pueblo nekaj ne "štima". A kmalu bomo izvedeli vzrok temu, in potem bo ropotalo! Menda nas razumete. Uprav. Gl. Sv.

Biwabik, Minn.

Cenjeno uredništvo: —

Vreme se je izboljšalo, in zato sem tudi jaz bolj židane volje. Ravno danes, 9. julija, smo dobili zaželjeni dež. Pri nas je bila namreč grozna suša. Raslo ni nič in smo trpeli veliko škodo pri vsem. Gozdni požari so nam grozili vse naokrog; prisiljeni smo bili z največjo pazljivostjo čuvati svoja posestva. Pisec teh vrstic ima škode vsled ognja in suše okoli \$40.00.

A od vremena preidem na nekaj drugega. Tukaj imamo zastopnika "A. S." po imenu M. T. Jaz ga seveda ne rabim, ker vem kot star naročnik omenjenega lista, kdaj mi poteči naročnina. Pred nekaj časa je bil pri mojem sosedu in ga nagovarjal za A. S. Na mizi zagleda nam svobodomislecem toli priljubljeni "G. S.". Takoj je začel čez njega bavljati in rekel, da piše samo proti duhovnikom in veri. Previdni mož in soproga sta mu odgovorila, da ne čitata nič proti duhovnikom, ampak samo resnico. Temu pristavljam še jaz, da za delavca ni boljšega in zanimivejšega lista, kakor je Glas Svobode. Zato ga bomo po vsej svoji skromni moči podpirali in razširjali.

Dragi mi prijatelj. Ako Ti te vrstice ne prija, pa se pritoži, kjer hočeš, makar pri kakem svetniku, (mogoče bi bil sv. Brecek dober). Nazivljaš me, da sem ničvreden človek. Na to Ti moram odgovoriti, da mojo naravo prav slabo poznaš. Sicer pa: "Gegen der Dummheit, können selbst die Goetter nicht siegen!"

Prijateljsko pozdravljam vse čitatelje tega lista. J. B.

Blackburn, Pa.

Cenjeni urednik: —

Prosim, uvrstite sledeči dopis v nam priljubljenem listu Glas Svobode, ker bi rad poročal rojakom o tukajšnjih razmerah. Posebne ga itak ni nič, naznaniti pa moram, da je v Blackburn, kakor po vsem Westmoreland county, še vedno štrajk. Družba se noče udati in nas na vse mogoče načine plaši, a mi se ne podamo, da bi prelomili štrajk. Dobro nam je znano, da če to storimo, ne bode slabše samo za nas, ampak tudi za zanamce.

Pri tej priliki moram opozoriti rojake po širni Ameriki, naj se varujejo kompanijskih agentov, ki hodijo okoli in nabirajo podpretvezo, da je štrajk končan, skabov. To ni resnica, ker smo mi še vedno na štrajku. Zapeljani reveži, ki se dajo privabiti semkaj, kmalu naprevidijo, kako so bili grdo nalagani, a če česa zahtevajo, se z njimi skrajno slabo postopa. Mnogo jih pobegne, ker nočejo, da bi ravnala družba z njimi, kakor s živino. Rojaki, delavci! urvažite to in sprejmite take agente, kjer se pokažejo, tako, kakor zaslužijo.

Samo posebi je razumljivo, da moram končno še opomniti rojake, naj nikar ne hodijo semkaj. Kadar pa se štrajk konča, bomo dem že sporočili.

Pozdrav vsem bralcem in bralkam, Tebi Glas Svobode pa želim obilo naročnikov in predplačnikov.

Ivan Grošelj.

Cleveland, O.

Cenjeni urednik: —

V Clevelandu imamo sedaj misijon, in zato je prišel od nekodi iz zapada k nam Rev. Bajee, da nam reši grešne duše.

Tudi prav lepo poroko smo imeli v Clevelandu pri fari sv. Vida. Toda o tej poročam prihodnjico.

Ko so korakali grešniki v hram božji, je nekdo med nje raztresal letake, od katerih Vam enega prilagam. Ali ga razumete?

Vas pozdravlja X. (Letaka ne ponatisnemo. Je prvič nesmiseln, drugič je pa spisan v slovensčini, ki ni za v javnost. Uredništvo.)

ZAHVALA!

Društvo št. 45, v Baltic, Mich. spadajoče k S. S. P. Z., se zahvaljuje tem potom "Slovenski Svobodomiselnim Podporni Zvezi" v Chicagi, Ill. za točno izplačilo smrtnine po pokojnem članu Josipu Tavčarju v znesku \$500.00.

Gori omenjeno društvo pozivlja vse zavedne Slovence in Slovence, naj se združijo ter ustanovljajo po naselbinah društva, katera naj priklapijo naši dični "Zvezi", ki je z gori omenjenim točnim in hitrim izplačilom pokazala svojo vrednost.

Za odbor društva št. 45, S. S. P. Zveze.

Karl Stopar, predsednik.

"LACONIA" JE IME NOVEMU
PARNIKU.

V delu pa je sestrinska ladija Cunardove družbe po imenu "Franconia".

Urad Cunard linije v Chicagi je dobil obvestilo iz glavnega urada v Liverpoolu na Angleškem, da so kristili novo ladjo, katere ogrodje je že gotovo, na ime "Laconia", in bo posestima ladje z imenom "Franconia", ter nosila 18.000 ton; dolga je 600 čevljev.

SLUŽBO DOBI slovenka, ki zna kuhati in opravljati druga dela pri saloonu. Plača od \$15.00 naprej. — Oglasite se pri lastniku Ivanu Inkret, Box 12, Scofield, Utah.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-EXPELLER"**

Kaj ti koristijo močne mišice, če trpiš za revmatizmom.

PAIN-EXPELLER

dobro vzdržan, ti takoj olajša bolečine in odstrani njih vzroke.

Po 25c. in 50c. v vsaki lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl St., New York.

Pazite na varstveno znamko s sidrom.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg.; 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s katero pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....

Pošta..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenjski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v ohih delih našega telesa, skozi katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, hitro zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo
Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in vsled ni opolno na nič nevarno najnevarnejšemu želodcu. Celotno zdravilo najbi sem in tja pili knjičico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi,
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspeši čilost in ognjevitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istea sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost isteja je jamčena po U. S. Ser. št. 348. Tisotbe pripočili najuplívnejših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastonj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev hrvaški in slovenski brinjayec, importiran in čizdelek.

ITALIJO
I
ADRIATIC

po staroj i najsigurnijoj
CUNARD LINIJI

POSTAVLJENA 1840 GOD
Morska-Američanska usluga

Od New Yorka do Fiume preko
Gibraltara, Genove, Napolisa
i Trieste

Novo Moderni utvrđeni šifovi
CARPATHIA, - 13,600 TONS
PANNONIA, - 10,000 TONS
ULTONIA, - 10,400 TONS

* Jedne Close Cabina \$60 (dolara) do Napolisa
\$65.00 (dolara) do Trieste i Fiume

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.
CHICAGO
ili kod svakog obilježujuć agenta.

Irgovina s novodobnim obuvalemo

Vstanovljena leta 1883
Velika zaloga obuvaj najnovije kako-
vosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Svobodomislec! Naročajte, pri-
poročajte in razširjajte naš list!
— Vsak naročnik naj pridobi
vsaj enega naročnika! — Bodite
povsod širitelji njegovega pošte-
nega prizadevanja!

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim
društvam za izdelovanje druš-
tvenih znakov, gumbov, zastav
in vsakerih potrebščin. Izdelek
je najfineji in najokusnejši, pri
tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za
pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin.
Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

**Kupite svojo pomladansko
obleko pri**

**Schvitzner
CLOTHING CO.**

1828-1830 Blue Island Avenue.

Zaloga obleke, klobukov, srajc in spodnjega
perila.

Izdelovanje oblek naša posebnost.

RAZNO IN DRUGO

V Rakitni je dne 16. p. m. treslo v cerkveni stolp in sicer med velikim nalivom. Stolp ni dobi poškodovan, male poškodbe so tudi v neki bližnji hiši in v kuhinji. Naliv je bil pa tako močan, da je voda na več krajih poplavlila travnike in njive.

Žalostna smrt. Obesil se je Luka Hribar, po domače Godlar na Selah pri Kamniku pri Pancetovem mlinu radi tega, ker mu ni sta hotela brata denarja posoditi, ko je bil v silni denarni stiski. Zapušča mlado, lepo ženo in sedem nepreskrbljenih otrok.

Mož umoril ženo. V Pakšu na Ogrskem je nek gluhomec z imenom Engyel zaklal svojo ženo, ki ga je hotela zapustiti. Morilca so prijeli.

Po povodnji — potres. Nedavno sta bili srbski mesti Svilajnac in Čuprija popolnoma poplavljeni. Že takrat je znašala škoda več milijonov dinarjev. Dne 20. p. m. pa je bil v imenovanih mestih, močan potres, ki je tudi napravil znatno škodo.

Zastrupljenje iz masčevanja. V ruskem mestu Proskurov na avstrijski meji so z zastrupljenimi jedili zastrupili ravnatelja neke pariške avtomobilske družbe, ker je uvedel avtomobilski promet ter s tem oškodoval voznike. Pet voznikov so aretirali.

Grobokopi v Parizu pretijo s štrajkom, ako se jim ne da drugačne oblike, kakoršno nosijo sedaj, ter ako se ne ugodijo njihovim službenim zahtevam. 500 pogrebcev je napravilo demonstrativen obhod po mestu.

Zmaga sokolstva. London, 20. junija. Pri mednarodni tekmovalni telovadbi, ki se je vršila v soboto, so si češki Sokoli pridobili prvo mesto. Francozi drugo, Angleži tretje. Češki Sokoli so si priborili 782 točk, francoski gimnasti 705 in angleški 633.

Trg Mokronog dobi v kratkem ulična imena, ki bodo krščena samo na slovenska imena znamenitih mož. Napisi bodo samoslovenski in trg si bo s tem pridobil mnogo ugleda. Ta predlog je stal pri občinski seji odbornikov gosp. P. Strel. Predlog je bil z velikim odobravanjem sprejet!

Cerkev kot shramba. Župnik v Krškem se seli na Trško goro. Svoje pohištvo je zrosil v cerkev sv. Rozalije, od koder so je njegove dekline nosile na Trško goro. Cerkev mu je torej služila za shrambo. Če je to dovoljeno, bodo v prihodnje prečastiti lahko tudi krompir in zeljate glave hranili v cerkvi.

Žrtev strele. Med neurjem je tresčilo na Gliniku nad Škofljico v hišo užitkarice, po domače "Francozovke", kjer sta bili mati in hči. Strela je zadela v mater in jo takoj ubila, hči pa se je onesvestila, a so jo kmalu spravili k sebi. Hišo je strela le poškodovala, ne pa zažgala.

Brat ustrelil brata. Brata Ivan in Martin Turk v Lehnu pri Rogatem sta se nekaj sprla. Med prepričevanjem se je Ivan Turk tako razjezil, da je stekel po svojo puško, pomeril na brata Martina, ter obenem sprožil oba petelina. Martin se je, zadet od obeh krogel v prsi, zgrudil mrtev na tla. Ivana Turka so zaprli.

Samomor vojaka. V Celovcu se je ustrelil neki korporal kranjskega pešpolka št. 17. Stori je samomor, ker so ga tako šikanirali, da mu ni bilo več prestat. Če bo sploh kaka preiskava, bodo seveda rekli, da se je ustrelil, da bi imel — vojaški pogreb.

Krušni boj v Gorici. Med konsumenti in med peki v Gorici je nastal ljut boj. Peki niso želele cene kruha, dočim to konsumentje zahtevajo, češ, da je moka postala cenejša. Magistrat goriki je posegel v ta boj in pozval peke, naj znižajo ceno za osem vinarjev pri kilogramu. Peki so pa rekli, da so pripravljene odjenjati samo za štiri vinarje in to šele s 15. julijem. Magistrat je vsled tega naročil kruh v Trstu in ga sam prodaja v mestnih tržnicah in sicer za osem vinarjev ceneje kakor ga prodajajo peki.

Analfabeti — poslanci. Med novoizvoljenimi mohamedanskimi poslanci v bosanskem saboru je — 8 analfabetov. Sedaj poroča "Muslimanska sloga", da je sekcijski šef baron Pittner predlagal predsedstvu bosansko-hercegovaškega deželnega zbora, naj se za to

mohamedanske poslance otvori alfabetni tečaj, da se bodo za čas zasedanja naučili brati in pisati.

Glasilo hrvatske svobodne misli. Hrvatski pristaši svobodne misli so sklenili izdajati svoje glasilo. Prva številka lista, ki bo nosil ime "Slobodna Misao", izide 12. julija. List bo izhajal kot mesečnik 20. vsakega meseca in bo obsegal 32 strani najrazličnejšega znanstvenega in propagatornega čtiva. Naročnina bo znašala vsakeletno 3 K, za dijake in delavce pa 2 K 40 vin.

Papež in Slovani. V "Piccolo de la serra" je priobčil znani rimski publicist Crispolti članek, v katerem razpravlja o aferi zadržanega nadškofa Dvornika, kateri se je moral zaradi preenergične obrambe glagolice umakniti. Crispolti pravi, da nekdanji kardinal in beneški nadškof Sarato tudi kot Pij X. ni pozabil, da je bil jadranski patrijarh in je dokazal zopet Hrvatom, da ne pozablja pri tem niti na italijanske narodne postojanke in zahteve ob jadranskem primorju.

Obsojen župnik. Mariborsko sodišče je župnika Muršeca iz Frama obsodilo zaradi žaljenja časti na 50 K. Župnik je namreč pripravljale otroke za birmo hotel neko dekle pripraviti do tega, da bi namesto že izbrane botre vzelo drugo, češ, izbrana botra je brezverska, ne hodi v cerkev, v njeni hiši se vedno pleše in čitajo "Štajerca" itd. Tak "poduk" je splošno navaden, a dobro je, da se dobe ljudje, ki včasih pokazuje duhovnikom pri sodišču, da ima tak verski "poduk" tudi svoje meje.

Grof Tolstoj na slovanskem kongresu. Sofija, 20. junija. Pripravljali odbor v Sofiji je povabil na vseslovanski kongres tudi grofa Leva Nikolajeviča Tolstega. Odbor je dobil od grofa odgovor, da pride na kongres v Sofijo, če bo mu to le količkaj dopuščalo zdravje. Ta vest je napravila v Sofiji velik vtisk. Grof Tolstoj se na potu v Sofijo ustavi tudi v Belgradu, kjer ga nameravajo sprejeti z velikimi častmi.

Kraljestvo Zeta? Iz Zagreba javljajo: Da se Črna gora proglasi ob priliki 50letnega vladarskega jubileja kneza Nikole za kraljestvo, je dognana stvar. O tem načrtu so že zdavnaj bile obveščene vse velesile in so ta načrt tudi že odobrile. Zanimivo pa je, da se Črna gora po proglasitvi za kraljestvo ne bo več imenovala po tem svojem starem častitljivem imenu, marveč da se bo odslej zvala kraljevina Zeta. — Če je ta vest resnična, ni znano, a je precej neverjetna. Verjetno je pač, da se Črna gora proglasi za kraljestvo, ni pa misliti, da bi si obenem spremenila tudi svoje ime. Vest o kraljevini Zeti je najbrže prav tako častnikarska raca, kakor govorica, da namerava Turčija knezu Nikoli ob njegovem jubileju podariti za vezilo sandžak Novi pazar.

Zastrupljeni bonboni. V Tridentu je dal 36letni ekonóm Cornelio Zamboni gostilničarjevi hčeri Juliji Dalmonech, ki je zavrnila njegove ljubezenske ponudbe, strupene bonbone, vsled katerih je deklica v groznih bolečinah umrla. Zamboni je tudi sam zavžil par teh bonbonov, ki so bili s cianikijem zastrupljeni, toda so ga rešili. Porotniki so enoglasno potrdili vprašanje o krivdi, na kar je bil Zamboni obsojen na vešala.

Hiša se je podrla. Nedavno tega se je v židovskem delu mesta Ljov podrla trinadstropna hiša. Stropi vseh treh nadstropij so se podrli ter pokopali stanovalce pod razvalinami. Stanovalci so spali. Začeli so takoj z rešilno akcijo, doslej so dobili 8 mrtvih in 8 težko ranjenih. Vojaščina in policija nadaljuje rešilno akcijo, ker se nedvomno nahaja še več ponesrečencev pod razvalinami. Interesantno je, da je magistrat pred kratkim dal lastniku hiše, Samuelu Menkesu, ukaz, naj izprazni hišo, ki ni več varna. — Menkes je rekuriral, namestništvo je ugodilo rekurzu ter sistralo ukaz magistrata. V celem mestu vlada veliko razburjenje.

Umor. Dne 20. p. m. je posestnikov sin, Fran Majhen iz Gorice pri Zavreču na Štajerskem v gozdu zaspal. Spešega Majhena je opazil stari njegov sovražnik, posestnikov sin Trančar, ki je takoj sklenil, da ga ubije. K temu

ga je nagovarjal tudi njegov prijatelj Kosterwein. Trančar je šel najprej v gostilno, kjer se je napil korajže, potem pa je šel nazaj v gozd, odrezal krepek kolček ter začel udrihati po spečem Majhenu. Divjak je razbil svoji žrtvi črepinjo, odbil uho ter mu zadal nebroj poškodb po vsem telesu. Ko se Majhen ni več ganil, je Trančar odšel. Pozneje je prišel pogledat, če je Majhen še kaj živ, in ker je ta še dihal, ga je Trančar začel znova obdelavati s kolčem po glavi. Divjaka so zaprli.

Kolera v Južni Rusiji. Zaradi tropične vročine, ki vlada v Južni Rusiji, se je začela razširjati kolera. Prebivalstvo beži na vse strani. Občinsko zastopstvo mesta Rostov je določilo 100.000 rubljev za varnostne naprave zoper epidemijo. V Poltavi je zbolelo 77 ljudi na kolero, umrlo jih je 25. Ob Dnjepru najbolj razsaja kolera. Na vseh galiških obmejnih postajah so uvedli strogo nadzorstvo.

Dober lov je napravila policija v Černovicah. Zasledila je mednarodno vlomilsko družbo, katere član je bil tudi zloglasni vlomilec Wasinski. Glavar sedanjih družbi je Jak. Goldstein. Družba je izvršila razne vlome pri različnih bankah v Belgradu, Sofiji in po galiških davkanijah. Pri njih so dobili nad 40.000 K denarja.

Borba med svetno duhovščino in frančiškani. V Bosni se vodi izredno zanimiva borba: med svetno in samostansko duhovščino. Svetna duhovščina zastopa načelo mednarodnega klerikalizma, frančiškani pa, na katerih strani stoji pretežna večina naroda vseh slojev, princip narodnosti. Pri nedavno tega končanih deželnozborskih volitvah je na vsi črti podlegla klerikalna duhovniška organizacija, zmagali pa so zmerno napredni in narodni elementi, ki so jih podpirali tudi frančiškani. Borba med omenjenima strujama pa tudi po končanih deželnozborskih volitvah ni prenehala, marveč se nadaljuje tudi v saboru. In da je ta borba načelna in ne sloni, morda samo na trenutnem nesporazumljenju, dokazuje dejstvo, da vložijo poslanci "Hrvatske narodne zajednice", stranke, ki jo podpirajo frančiškani, predlog v saboru, naj se svetni duhovniki polagoma v celi deželi nadomestijo s frančiškani, naj se vse imetje posvetne duhovščine zapleni in naj se odpravi kongrua. — To je brez dvoma radikalen predlog, ki bi delal čast najzagriznejšim liberalcem. Ta predlog pa vložijo poslanci, ki izrečno naglašajo, da so verni katoliki, poslanci, ki so bili izvoljeni s pomočjo katoliških redovnikov-frančiskanov. Vzemimo, da bi sličen predlog stavili v kranjskem deželnem zboru napredni poslanci. Kakšen krik in vik bi nastal po klerikalnem čuopisju, kričali bi, da so naprednjaki najmanj framasoni, ako že ne anarhisti, in predlog sam bi proglašali kot naravnost naperjen proti sveti katoliški cerkvi. V Bosni pa predlagajo konfiskacijo cerkvenega imetja in odpravo duhovniških plač katoliški redovniki sami! Ali ni to nadvse interesantno? Najinteresantnejše pa je to, da o vsi tej stvari kranjski slovenski klerikalni listi "molče kakor grob. Ali se boje povedati, da so med najvernejšimi katoliškimi duhovniki možje, ki se zavzemajo za konfiskacijo cerkvenega premoženja in za odpravo duhovniških plač!!

Škof pod varstvom bajonetov. Pred nedavno tega so imeli pri sv. Jurju na otoku Kvaru v Dalmaciji birmo. Birmo je delil škof Zaninović. Naravno, da je bila cerkev natlačena vernega ljudstva. Naenkrat se je med ljudstvom razširila vest, da je škof prepovedal hrvatsko petje v cerkvi. Ljudstva se je polastilo silno razburjenje. Ko se je pričela božja služba in so verniki zaslišali petje v latinskem jeziku, so se kakor na povelje dvignili in demonstrativno zapustili božji hram. Nato se je ljudstvo zbralo pred cerkvijo in ogorčeno razpravljalo o škofovi odredbi. Nevolja ljudstva je vedno bolj narasčala, da se je bilo bati, da se posamezniki dejanski ne lotijo škofa. V varstvo škofa so morali poklicati orožnike, da so ga ščitili pred dejanskimi napadi. Ljudje so bili tako razburjeni, da je škof Zaninović pri odhodu zahteval orožniško spremstvo, da ga ščiti pred ljudsko nevoljo.

Resnica je!

Kdorkoli Slovencev je pošiljal

denarje v staro domovino

se je prepričal, da so ti točno in vestno tja dospeli v 11.-13. dneh.

Kdorkoli Slovencev se je obrnil na tvrdko

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

New York, N. Y.,

ali na njeno podružnico

6104 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.,

da je bil vedno dobro postrežen in za svoje novce dobil tudi,

kar mu je šlo.

Severova Zdravila je preizkusil čas in spoznal kot zanesljiva. Zato se lahko zanesete nanje.

DOBER TEK

je vedno znak dobrega zdravja in kjer ga ni, tam je nekaj v neredu. V tej letni dobi skoro vsakdo potrebuje nečesa, da si poživlji in okrepi tek, ki je izgubljen vsled slabših vplivov toplega vremena. V to svrhu je ni boljše stvarce, nego je

SEVEROV
ŽELODČNI
GRENČEC

Priznan daleč in široko kot najzaneslivejše zdravilo za okrepljenje želodca in poživljenje prebave. Imeti steklenico tega grenčeca doma, pomenja, občuvati želodce vseh nerednosti, ki so tako navadne ob vročem vremenu.

Ceno \$1.00.

Na prodaj v lekarnah. Vedno zahtavajte pristnih Severovih Zdravil.

Otekanje

obraza, rok in nog, kakor tudi medle oči in oslabelost so navadni znaki obstanebolezni. Nikar jih ne preziraj marveč začni takoj uživati.

Severovo Zdravilo za obisti in jetra

To zalaga obisti z upravo tisto tvarino, ki je potrebujejo poživljenje obolelih in oslabilih celic, tako da jih občuva onemoglosti.

Cena 50c in \$1.00.

Napor

moderna življenja pritiska p edvsem na živce. Posledica skrajne delavnosti, skroin je e e živčaa onemoglost in slabost. Vasi živci potrebujejo tonike in najboljše je

Severov Nervoton

Njegov vpliv je pomirjeven len na razdražena živčnata in ce, povrača jim životno moč, preganja potrtost in zagotavlja zdravo, poživljaljoče spanje. Cena \$1.00.

ZANESLJIV ZDRAVNIŠKI SVET ZASTONJ.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ODVETNIK

PATENTI

CARL STROVER

1009-140 Washington St. CHICAGO. TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi

mrzel in gorak prigizek. Pod vodstvom Jos. S. Stastny

2005 Blue Island Ave.

deliká Dvorana za društvene in unijske seje, in Vruča dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON

z lepo urejenim keglščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

937 Blue Island Ave. Chicago UI

Kedar

potrebujete obleke ali obuče, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srajc klobukov in spodnega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago. Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.

Velika francoska revolucija 1789 do 1815.

I. Od začetka revolucije do Napoleona.

Mnogo nevarnejše homatije so se med tem začele v Parizu, kamor je od kraljevega grada v Versaillesu bilo samo nekoliko ur. Skoraj da ga ni mesta, ki bi prav tako v vsakem oziru bilo središče državnega in narodnega življenja, kakor je na Francoskem Parizu. V Parizu stekajo se pota cele države, a iz Pariza se vsaka nova misel hitro razširi po vseh francoskih krajih. Ves narod ima tako rekoč svoje oči vedno uprte v Pariz, kakor da bi od onod prihajalo dobro in slabo srečo svojih. Kdor doma ne najde zaslužka ali če ga tarejo druge nadloge, pa gre v Pariz sreče iskati. Tako je bilo tudi leta 1789, ko sta lakota in dragina pritiskali vso Francosko. Vsak dan prihajale so nove druhalne lačnih postopacev v Pariz ter so tu pomnožili število domačih revežev, katerih je bilo čim dalje več, odkar sta obrtništva in trgovina jeli hirati vsled državnih homatij. Takošno stanje pa je dobro došlo predznamenju rovarjem, o katerih smo že prej povedali, da so okoli sebe zbirali potepuhe vsake vrste ter jih rabili za svoje namene. Navadno zbirališče teh ljudi bil je tako zvani "Palais royal", velikansko štirioglato poslopje, v katerem so bile gostilne, kavarnice, igralnice, plesišča in druge podobne naprave, a na prostornem dvorišču bilo je s kostanjem zasajeno šetalisce. Prvi govornik v tej čudni družbi je bil mladi pravnik Camilles Desmoulins, ki je komaj spolnil devetnajst let. Kar na mizo je stopil pred neštevilno množico ter je razlagal najnovejšo dogodbo, ali pa jo vneval da kako uporno začetje. Po deset tisoč ljudi shajalo se je vsak dan v tej palači in ni ga bilo miru ne po dnevi ne po noči.

Nenavadno burno bilo je v nedeljo dne 12. julija, ko se je raznesel glas, da je kralj odpustil ministra Neckerja, a med Pariz in Versailles da je sklical tabor zvestih vojščakov, ki bi imeli strahovati uporno ljudstvo. Camilles Desmoulins je zopet stopil na mizo in kar penil se je od jeze; a ko je prav grozno opisal nevarnost, ki jim baje preti od vlade v Versaillesu, končal je svoj govor blazin tako-le: "Čuvajte se državljan, oborožite se! Bog ve, kaj snujejo? Poklani nas hočejo, kakor nekaj hugenote v šent-jernejevi noči. Zelen list, ki pomeni dobro nado, naj nam bode znamenje, po katerem se bomo med seboj poznali v boji za svobodo našo!" Na to je z bližnjega drevesa odtrgal list ter si ga pripel na klobuk, a za njim je to isto storilo več tisoč ljudi in v nekoliko trenutkih je vse drevje bilo okusnjeno, kakor v pozni jeseni. Zdaj se je razburjena druhal vrisaje podala na pot iz ene ulice v drugo, ter po vsem mestu razsajala, kakor razbojnik; tu je razbila okna, tam vlomila v štacune, kjer se je orožje prodajalo, a ko se je pridružilo mnogo francoskih vojščakov, ustavila se je celo oboroženim vojaškim krdecom, v katerih so služili švajcarski najemniki in vojščaki iz vzhodnih nemških krajev. Hudojni vojvoda Orleanski se je tudi silil med upornike ter jih opominjal, da se morajo oborožiti. Glas o teh nemirih privabil je postopace iz vseh bližnjih mest v Pariz, kjer tudi drugi dan v ponedeljek (13. jul) ni bilo konca ne kraja strašnemu divjanju. Dne 14. julija jelo je na vse zgodaj zvoniti. Hitro se je zbralo kakih štirideset tisoč ljudi, in oboroženi s palicami, sulicami, sabljami in samokresi drli so proti vojaški groznic, vlomili vrata ter porabili čez trideset tisoč pušk in dvajset topov.

Zdaj je bilo moči, ki bi bila mogla ukrotiti razkačene divjake. Kakor iz enega glasa kričali so: "Na bastiljo!" in šli so naravnost proti tej grozni jetošnici, v katero so prej navadno zapirali ljudi, ki so se s pisanjem ali govorjenjem pregrešili zoper državno oblast. Te svobodoume možje so uporniki hoteli osvoboditi. Bastilja bila je mala trdnjava, ograjena z močnim zidom in stolpi za brambo. Ukazoval je v njej poveljnik de Launay, za stražo bilo

je kakih sto mož, nekoliko starih izsluženih vojščakov in nekoliko švajcarskih najemnikov; vjetnikov pa je takrat bilo samo sedem prostih hudodelnikov. Ko je besna druhal jela razgrajati okoli trdnjave, je Launay za strah dal na stolpu zažgati top; to pa je upornike le še bolj razdražilo. Z vsilo pretrgali so železne verige, spustili most ter prilomastili v prvo dvorišče. Da bi jih umiril, je Launay razpel belo zastavo ter poročil, da jim bode sam odprl trdnjavo, če bodo pustili oditi njemu in straži. Toda zmešnjava bila je tolika, da se je malokdo zmenil za belo zastavo, poveljnika pa nihče ni poslušal, razun nekoliko mestnih zastopnikov, ki so zastoj skušali pomiriti brezumno ljudstvo. V tem so preplašeni stari vojščaki sami odprli vrata. Kakor divje zveri planili so uporniki na nje, pomorili večji del stražarjev, Launayu odsekali glavo, bastiljo pa razdejali, da ni kamen ostal na kamenu. Mestni župan Flesselles prišel je na bojišče, da bi potolažil razkačeni narod, ali tudi njega so ubili, potem pa njegovo in Launay-ovo glavo nasadili na dolge sulice ter ju kot znamenja zmage vojske nosili po mestu. Že prve dogodbe v nedeljo prestrašile so trezne meščane in jelo jih je skrbeti za življenje in imetje svoje, ko so videli, da niti vojaška sila ne more več brzdati razuzdane druhal. Volilni možje sešli so se v mestni hiši, in skupaj z mestnim starištvom so (13. julija) sklenili, da se ima ustrojiti meščanska bramba od osem in štirideset tisoč premožnih meščanov. Po Flessellesovi smrti so čisto preuredili mestno upravo, izvolili državnega poslanca Bailly-a za župana, Lafayette-a pa za poveljnika meščanske brigade, ki je prva dobila nove modro-belo-rudeče zastave. Stara francoska zastava je bila čisto bela, a zastava mesta Pariza bila je modra in rudeča; iz teh barv so tedaj zložili novo trobojnico, ki je še danes narodna in državna zastava francoska.

Poročila o pariških homatijah so silno pretresla kralja in svetovalec njegove, kajti sprevideli so, da ni mogoče ustaviti velike nevihte. Dne 15. julija šel je Ljudevik XVII. v narodno skupščino ter je sam povedal, da je razpustil vojaški tabor. Veselje bilo je nepopisljivo in vsi poslanci so peš spremili kralja nazaj v njegov grad. Dva dni potem (17. julija) peljal se je kralj v Pariz ter s trobojnim trakom stopil v mestno hišo, da bi s tem potolažil razburjeno ljudstvo. Tisti trenutke so ljudje dobremu vladarju pač "slavo" kričali in še večja bila je splošna radost, ko se je Necker vrnil v ministerstvo; ali ustaviti velike prekucije to le ni moglo. Rovarji so se vsak slehern dan shajali v "palais royal" ter sklepali smrtno sodbe vsem, ki niso odobraval njihovega začetja; a njihovim ukazom poslušna druhal je vedno hodila po mestu in kjerkoli je zasledila kakega obsojenca, zgrabila ga je ter ga pri tej priči obesila na bližnjo svetilnico. Necker vsemu temu ni mogel kaj; drzavni stvari itak nikdar ni prav umel, zdaj pa niti denarjev ni bilo, da bi ž njimi gospodaril, kajti na posodo ni bilo mogoče nikjer dobiti, davkov pa so ljudje od dne do dne manj plačevali. Njegova slava je popolnoma ugasnila, in ni ga bilo, ki bi se še zmenil za nj.

Dalje prihodnjič.

V podporo štrajkujočim premarjem v Westmoreland okraju, je poslal Louis Strel svoto \$3.70, katero je nabral na seji društva Zarja Svobode št. 11, S. D. P. Z. v Dunlo, Pa.

Rojak Math Petsehnik je nabral od družtvenikov pri društvu št. 4 S. D. P. Z. v Black Diamond, Wash. v isti namen svoto \$5.16.

Skupna svota dosedaj nabrane-ga denarja \$36.11.

Listnica uredništva.

Radi pomanjkanja prostora smo morali več dopisov odložiti za prihodnjo številko. Cenj. dopisniki naj nam tega ne štejejo v zlo. Vse, kar je za priobčenje, pride na vrsto.

Cenik knjig,

katero se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:

Vinjeta	\$1.30
Jakob Ruda	-60
Za narodov blagor	\$1.00
Knjiga za lahkomišeljne ljudi	\$1.25
Kralj na Betajnovi	\$1.00
Hiša Marije Pomočnice	\$1.00
Gospa Judit	\$1.00
Nina	\$1.00
Krpanova kobila	\$2.00
Hlapec Jernej	-75
Zgodbe	\$1.00
Za križen	\$1.50
Ob zori	\$1.50
Kurent	90
Hlapci	\$1.00

Kersnikovi spisi:

Cyklamen, I. snopič	\$1.25
Agitator, II. snopič	\$1.25
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.25
Rošljin in Verjanko, V. snopič	\$1.25
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.50
Rebite novice, IX. snopič	\$1.75
Kritika-Komentar XII zvez.	75

Trdinatovi spisi:

Bahovi buzarji	\$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00
" " " II. " "	\$1.00
" " " III. " "	\$1.00
" " " IV. " "	-80
" " " V. " "	\$1.25
" " " VI. zvez.	\$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	-60
II. " "	-60
III. " "	-60
IV. " "	-60
V. " "	-60
VI. " "	-60
VII. " "	-60
VIII. " "	-60
IX. " "	-60
X. " "	-60
XI. " "	-60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polanskeh v 3 delih	\$5.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50
Potop I. in II. zvezek	\$3.20
Križarji v 4 delih	\$2.60
Za kruhom	-15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50
Brez dogme	\$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	-60
Jagode	-60
Lešniki	-60
Zimski večeri	-60

Knezova knjižica:

I. zvezek	-40
II. " "	-40
VII. " "	-50
IX. " "	-40
X. " "	-40
XI. " "	-40
XII. " "	-40
XV. " "	-75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	\$1.35
II. " "	\$1.35
III. " "	\$1.35
IV. " "	\$1.35
V. " "	\$1.35

Tolstojevi spisi:

Rodbinska sreča	-40
Ana Karanina	\$3.20
Kazaki	-80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	-60
IV. " "	-60
V. " "	-60
VI. " "	-60
VII. " "	-60
VIII. " "	-60
IX. " "	-60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	-50
14. " "	-30
15. " "	-60
16. " "	-75
17. " "	-40
20. " "	-75

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	-40
II. " "	\$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Moment	\$1.50
Spomini	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25
Obsojenci	\$1.25
Igračke	\$1.00
Tilho in drugi	\$1.00
Reformacija	-50
Spolne bolezni	-25
Dobra gospodinja	\$1.50
Primož Trubar	\$1.00
Dobra kuharica	\$3.00
Medvedji lov	-50
Kapitan Žar	-60
Na divjem zapadu	-60
Džungl	\$1.00
Na rakovo nogo	50c
Srce	\$1.00
Slovenski fantje v Boznu, 2 zvez.	-75
Marica	-40
Spominski listi	-25

Burska vojska	-30
Avstrijski junaki	-75
Znamenje štirih	-30
Veliki trgovci	-60
General Lavdon	-30
Črni bratje	-25
Andrej Hofer	-20
Prince Evgen Savojski	-25
Viljem baron Tegetthoff	-30
V tujih službah	-50
Na bojišču	-40
Marjetica	-50
V gorskem zakotju	-15
Ilijada	-75
Krištof Kolumb	-25
Uporniki	-60
Vojska na daljnem vzhodu	\$2.40
Zadnja kmečka vojska	-80
Odkritje Amerike	\$1.00
Gozdovnik 2 zvez. skupaj	-90
Materina žrtev	-50
Repoštev	-20
Babica	-60
Robinson	-60
Pripovedi o Petru velikem	-80
Pod turškim jarmom	-20
Štiri povesti	-20
Izdajavec	-60
Križem sveta	-30
Zlatarjevo zlato	\$1.00
Miklova Zala	-40
Zmaj iz Bozne	-50
Pri stricu	-40
V delu je rešitev	-30
Knez črni Jurij	-20
Nikolaj Zrinski	-20
Na krivih potih	-40
Domači zdravnik	-60

Navodilo za spisovanje raznih pisem	-80
Pravila dostojnosti	-20
Slovenski pravnik, vez.	\$2.80
Občna zgodovina, skupaj 5 delov	\$7.50
Kitajci in Japonci	-60
Ročni slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar	-60
Avstralija in nje otoki	-75
Razporeda	\$1.00
Ponizani in razžaljeni	\$1.50
Luči	-75
Ruska moderna	\$2.00
Ben hur	\$2.25
Iz knjige življenja II. zvez.	\$1.50
Vaška kronika	-85
Še pa kralj Lear	-60
Straža	\$1.25
Islandski ribič	-60
Z viharja v zavetje	\$1.00
Relief	\$1.00
Slučaj osode	-75
Bernačica	-20
Mladost	-40
Božična noč	-40
Kirdžali	-80
Pot za razpotjem	\$1.50
Novela in črtice	\$1.80
Pod spovednim pečatom 2 knjigi	\$2.30
Pred nevihto	-30
Strahovalci dveh kron 2 zvez.	\$1.00
Barvaste črepinje	-30
Mož Simone	\$1.00
Malo življenje	-50
Deteljica	-30
Oče naš	-75
Doktor Holman	-25
Tartarin iz Taraskona	60c
Trije mušketirji	\$2.50
En dvajset let pozneje	\$3.00
O te ženske	\$1.00
Grof Monte Cristo I. zvezek	\$2.00
" " II. " "	\$2.00
Dama s kamelijami	\$1.00
Preko morja	-40
Korotanske povesti	-60
Čez trnje do sreče	-60
V znamenju življenja	-75
Bolgarja in Srbija	-75
Utrinki	\$1.00
Dolina krvi	\$2.10
Tolstoj in njegovo poslanstvo	-30
Veliki punt	-80
V naravi	-60
Zadnji rodbine Benalje	-75
Iz nižnj življenja	-50
Blagor na vrtu cvetočih	-75
Dve noveli	-50
Rdeči smeh	-75
Mali lord	-80
Kratka zgodovina	50c
Kako pišejo ženske	\$1.50
Navihanci	\$1.25
Znanci	\$1.00
Jari junaki	\$1.25
Ljudska knjižnica 3. zvez.	-30
Andrejčkov Jože 8 zvez. skupaj	\$1.50
Naš dom 8 zvezkov po	-25
Zločin in kazni skupaj 3 knjige	\$5.25
Zarnik I. zvezek	-50
Solnce in senca	-15
Človek in pol	\$1.25
Pesnitve, Aškerce	\$2.00
Stara Devica	30c
Kacijanar	75c
Morski razbojnik	\$1.25
Lazarič Lindarski	80c
Kako sem se jaz likal	60c
Grča, igra	50c
Ono vadia, vezan	\$2.75
Fra Diavolo	30c
Pariški zlatar	25c
Musolino	35c
Skrivnosti srca	60c
Skrivnost najdenke	30c

Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštinih znamkah po en ali dva centa. Poština je pri vseh teh cenah že všteta.

KRIŽARJI.

Nadaljevanje z 5. strani.

Nu, bodisi da helminko viteztvo, med katerimi je bilo dovolj vitezov poljske krvi, ni vdarilo dovolj pogumno, bodisi, da ničesar več ni moglo vstaviti poljskega navalu — ni dosegel ta nemški napad onega vspeha, kakor ga je bil pričakoval Ulrik. Zdelo se mu je, da bo to poslednji udarec, ki ga zada poljski moči, med tem pa se je kmalu prepiral, da napadajo Poljaki, da gredo naprej ter bijejo, sekajo in obkoljujejo njegov oddelek in da se njegovi vitezi le branijo, ne pa napadajo. Zaman jih je spodbadal z grmečim glasom, zaman jih z golim mečem podil v boj. Nemei so se zares branili, branili se hrabro, toda v tem boju ni bilo več one vneme, ki vodi vojske k zmagi. V polomljenih oklepih, posuti z ranami, oblit s krvjo, s polomljenim orožjem in brez sape v prsih so vdarjali poljski vitezi na najgostejše tope Nemcev, ki so že obupavale.

Med tem se jame od gozda razlegati nov krič. Bil je to Zindram, ki je pustil svoje kmete v boj. Ostre kose in okovani cepci so zvenkljali po železnih oklepih in mrliči so padali v čim dalje večjem številu na tla. Kri je lila v potokih na poteptano zemljo in bitka se vname znova z velikim plamenom. Nemei so spoznali, da edino v meču tiči njihova rešitev, zato so se jeli obupno braniti.

Odločilni udarec.

In tako so se borili dalj časa v negotovosti na katero stran se nakloni zmaga, dokler se ne dvigne nakrat s tal silen prah na desni strani bitke.

"Litvinci se vračajo, Litvinci!"

Litvinci, katere je bilo lažje razgnati nego premagati, so se vračali v boj ter jezдили nalik vetru na svojih urnih in lahkih konjih.

Nekateri komturji, opazivši ta manever Litvincev, so priskočili k velikemu mojstru proseč ga: "Rette dich! Reši se in naš red, dokler nas popolnoma ne obkoli-jo."

Toda viteški Ulrik jih otožno pogleda in dvignivši roko k nebu, je zaklical:

"Ne daj bog, da bi jaz zapustil to polje, na katerem je padlo toliko junakov!"

In ko je zaklical svojim ljudem naj gredo za njim je odjezdil v središče bitke. Med tem so pridrevli Litvinci in nastala je taka zmešnjava, da človeško oko ni moglo razločiti ničesar.

Veliki mojster vdarnj z ostrino litevske sulice v usta in ranjen dvakrat v lice, je še odbijal nekaj časa z oslabljeno desnico krepke vdarec, končno pa zadet z vilami v vrat, je pal kakor posekan hrast na tla in v zverinske kože obblečeni bojevnik so ga po krili kot mravlja.

Poljska žilavost je končno le premagala nemški viteški red, pred katerim je trepetala vsa Evropa.

Na večer 15. julija.

Pod nogami jakega poljskega kralja Ladislava Jagello ni padel le križarski red, ampak popadali so tudi vsi Nemei, ki so s svojim najboljšim viteztvom pomagali tej tevtonski prednji straži, ki se je zagirala čim dalje globlje v slovensko telo in dušo.

Od sedemdeset "belih plašev" ki so vodili to germansko povenjenj, jih je ostalo komaj petnajst in na tisoče trupel je ležalo v večnem snu na krvavem bojišču.

Različni prapori, ki so še opoludne ošabno plapolali nad neizmerno križarsko vojsko so padli v krvave, zmagojoče roke hrabrih Poljakov.

Dvaindvajset narodov je stalo v tej vojni križarskega reda proti Poljakom — in sedaj je bil konec morenja.

Solnce se je nagibalo k zapadu. Iz oblakov se je vsul kratek, toda obilen dež, ki je ugonobil prah. Kralj, Vičod in Zindram so hoteli ravno oditi na bojišče, ko so vojščaki jeli prinašati pred nje trupla padlih poveljnikov. Litvinci so prinesli na sulicah s krivjo in prahom pokrito truplo velikega mojstra Ulrika von Juninga, on pa je otožno vzdihnil in rekel: "To je toraj človek, ki si je še danes jutro mislil, da je večji od vseh kraljev na svetu! Ker pa je

poginil kot hraber bojevnik, proslavimo toraj njegovo hrabrost in dajmo mu dostojen krščanski pogreb."

Grobi za padle poveljnike so bili kmau skupani. Položili so trupla junakov k počitku, na prst, ki je pokrivala njih trupla pa so vtaknili osvojene zastave, katere je večerni vetrič razvijal, da so plapolale, kakor bi hotele zbuditi mrlice.

Na višini bojnega polja pa so se zbrahi kralj in vse slavni vitezi. Ko se je kralj ozrl po bojišču začele so mu kapati solze